

คู่มือการจัดการโรงเรียน รับมือโควิด-19

คู่มือการจัดการโรงเรียน รับมือโควิด-19

คู่มือการจัดการโรงเรียน รับมือโควิด-19

ดาวน์โหลดคู่มือได้ที่นี่

พิมพ์ครั้งแรก

พฤษภาคม 2563

เรียนเรียง นางจงกลนี วิทยารุ่งเรืองศรี ผู้จัดการโครงการเด็กไทยแก้มใส¹
นางสาวกมรศรี แดงชัย นักบริหารการเรียนรู้ซ้านาณูการ (สสส.)

บรรณาธิการ ดร.นพ.ไพรожน์ เสนอวุฒิ ผู้ช่วยผู้จัดการและรักษาการผู้อำนวยการ
สำนักสร้างเสริมวิถีชีวิตสุขภาวะ (สสส.)
นางเบญจมาภรณ์ ลินปิษฐ์เรือง ผู้ช่วยผู้จัดการและรักษาการผู้อำนวยการ
ศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ (สสส.)

ออกแบบ บริษัท บุ๊กเด็นซ์ สตูดิโอ จำกัด

พิมพ์ที่ บริษัท สมมิตรพรินติ้งแอนด์พับลิสชิ่ง จำกัด

โดยความร่วมมือของ

- มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (มอส.)
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- กรมอนามัยและกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
- คณะกรรมการศาสนาสหพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สนับสนุนข้อมูลวิชาการจากองค์กรยุนิเชฟและองค์กรอนามัยโลก

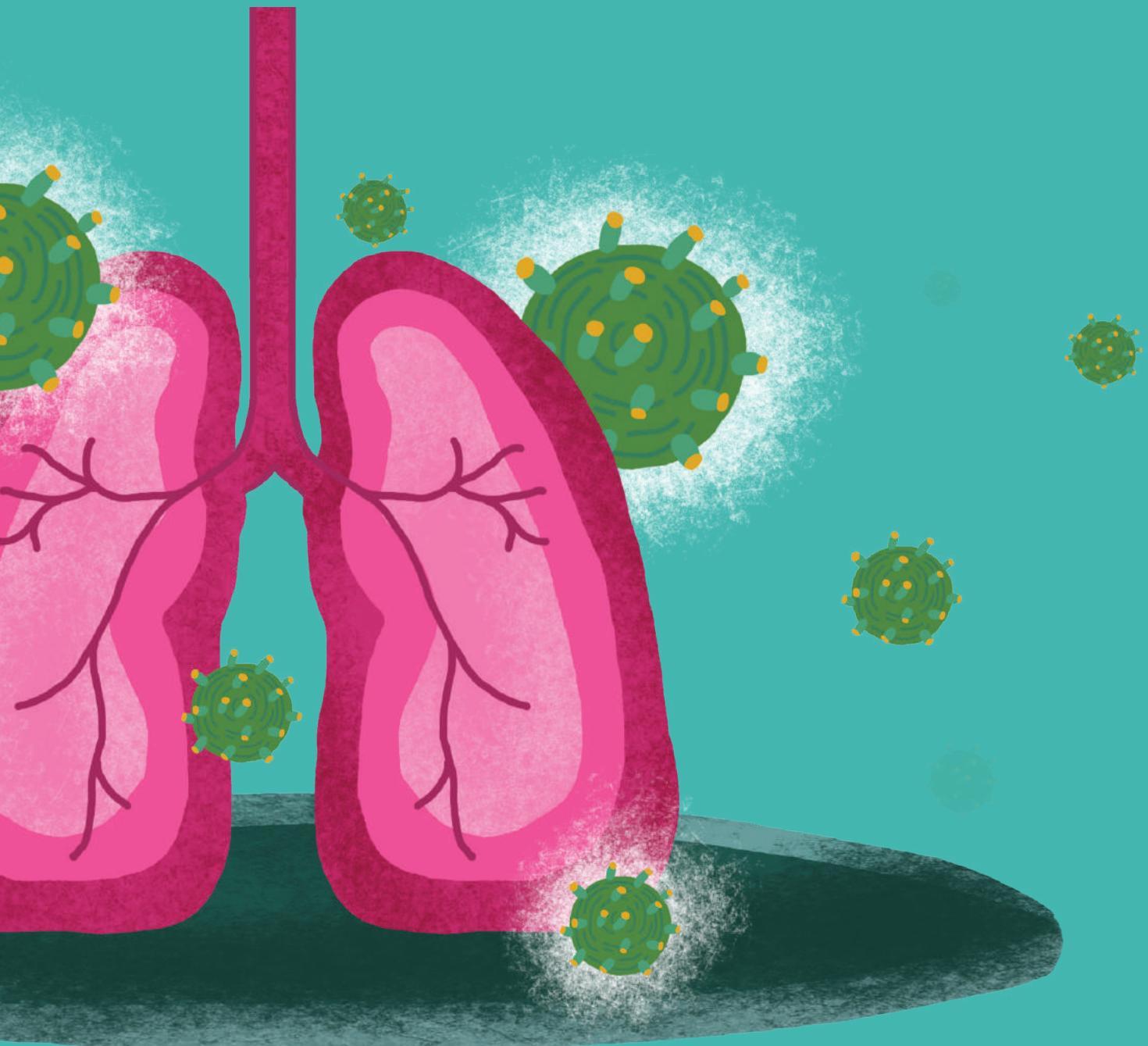
สารบัญ

หมวดที่ 1 ความรู้เรื่องโรคโควิด-19	6
• ทำความรู้จักรหัสโควิด-19	8
• สัญญาณและอาการของโควิด-19	9
• โควิด-19 ติดได้จาก 3 รู	10
• ไดร์มีความเสี่ยงมากที่สุด	10
• การป้องกันและหยุดยั้งการแพร่กระจายของโควิด-19	11
• เมื่อต้องกักตัว 14 วัน	12
• ทำความเข้าใจเส้นทางการรักษาโควิด-19	14
หมวดที่ 2 ข้อปฏิบัติตามสุขอนามัย สิ่งแวดล้อม และสังคม	16
• ระยะเตรียมการก่อนเปิดเรียน	19
• ข้อควรปฏิบัติสำหรับโรงเรียนในสถานการณ์โควิด-19	22
• คำแนะนำสำหรับผู้บริหาร เจ้าของโรงเรียน	22
• คำแนะนำสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากร	28
• คำแนะนำสำหรับนักเรียน	30
• คำแนะนำสำหรับผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก	32
• ระบบคัดกรองในโรงเรียน	34
หมวดที่ 3 การให้สุขศึกษาในโรงเรียน	40
• เทคนิคการล้างมือให้ห่างไกลโควิด-19	42
• แนวทางการให้สุขศึกษาในแต่ละระดับชั้น	43
• การจัดการสอนสุขศึกษาด้านสุขภาพจิตในสถานการณ์โควิด-19	48
• แนวทางให้สุขศึกษาสำหรับแม่ครัวและผู้ล้มผ้าอาหาร	53
หมวดที่ 4 อนามัยสิ่งแวดล้อม	56
• จัดให้มีการดูแลความสะอาดห้องล้วมและอ่างล้างมือ	58
• การดูแลอาคารสถานที่ สนามเด็กเล่น	59
• ความสะอาดของรถรับ-ส่งนักเรียน	59

หมวดที่ 1

ความรู้
เรื่องโรคโควิด-19

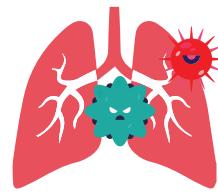
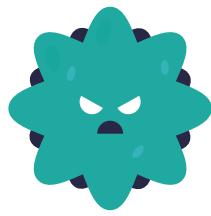
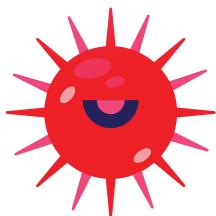

+ กำความรู้จักโควิด-19

ไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 (COVID-19 : CO = corona, VI = virus, D = Disease) เป็นเชื้อไวรัสที่สามารถถูก่อให้เกิดโรคทางเดินหายใจ หลังติดเชื้ออาจไม่มีอาการ หรืออาจมีอาการตั้งแต่ไม่รุนแรง คือคล้ายกับไข้หวัดธรรมดา หรืออาจถูก่อให้เกิดอาการรุนแรงเป็นปอดอักเสบและเสียชีวิตได้

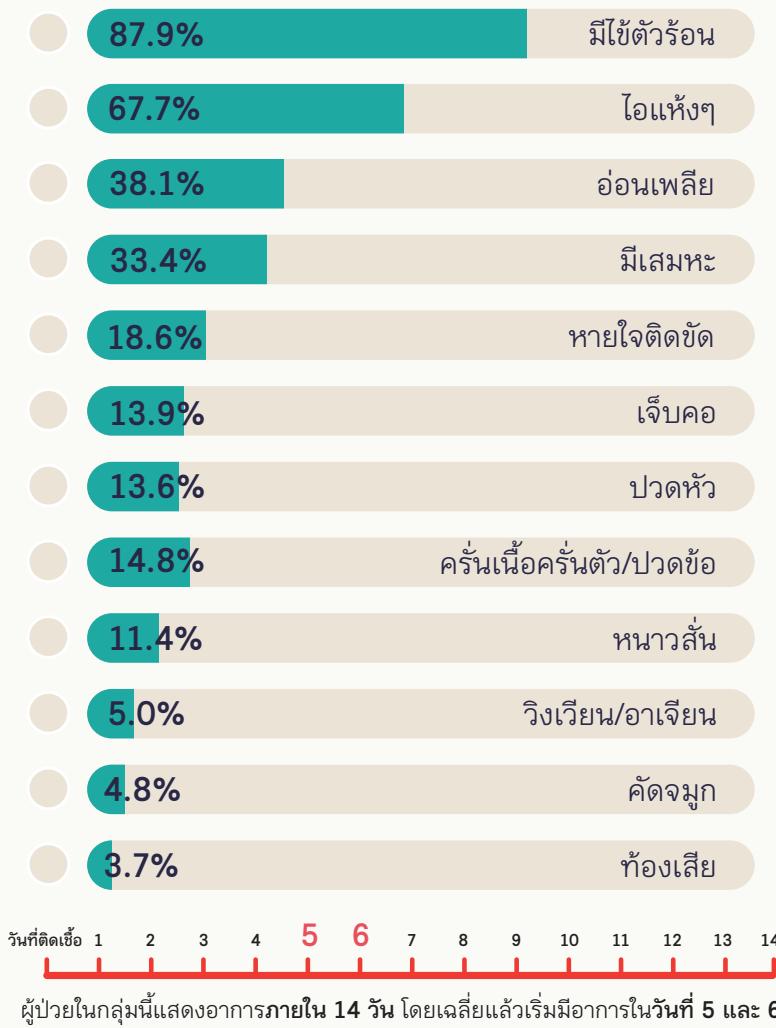

+ สัญญาณและอาการของโควิด-19

อาจมีไข้ ไอ และหายใจหอบลั้นถี่ๆ ในผู้ป่วยรายที่รุนแรงจะพบการติดเชื้อที่อาจทำให้เกิดโรคปอดบวมหรือหายใจลำบากและอาจถึงแก่ชีวิตได้ อาการเริ่มต้นจะมีลักษณะคล้ายกับไข้หวัดใหญ่ (Influenza) หรือไข้หวัดธรรมดา (Common cold)

ติดโควิดหรือเปล่า เช็คสัญญาณและอาการได้ที่นี่

เมื่อไหร่ ควรไปหาหมอ

มีอาการไข้

อุณหภูมิสูงกว่า 37.5°C ตัวร้อน ปวดเนื้อปวดตัว หน้าลั้น

มีอาการระบบทางเดินหายใจ

ไอ จาม เจ็บคอ มีน้ำมูก หายใจลำบาก

- ให้ไปพบแพทย์ โดยแจ้งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ หรือแจ้ง 1669 เพื่อประสานการรับตัว
- ไม่ใช้รถสาธารณะในการเดินทาง โดยสามารถอนามัยตลอดเวลา

+ โควิด-19 ติดได้จาก 3 รู

โควิด-19 สามารถติดต่อผ่านการสัมผัสโดยตรงกับละอองของสารคัดหลั่งจากระบบทากเดินหายใจ และน้ำลายของผู้ติดเชื้อ เช่น ไอ จาม น้ำมูก น้ำลาย และยังสามารถแพร่เชื้อจากบุคคลหนึ่งไปสู่บุคคลอื่นได้ จากการสัมผัสพื้นผิวที่ปนเปื้อนเชื้อไวรัส ซึ่งเชื้อดังกล่าวสามารถมีชีวิตอยู่บนพื้นผิวต่างๆ หลายชั่วโมง เมื่อมีไปสัมผัลเชื้อจะเข้าสู่ร่างกายใน 3 ช่องทาง คือ รูหัวตา รูจมูก และรูปาก ลงสู่ลำคอ ทางเดินหายใจ และลงสู่ปอดในที่สุด

ไม่ขี้ต้า ดวงตาเมื่อช่องท่อระบายน้ำตาที่เชื้อโรคสามารถผ่านเข้าไปได้

ไม่แคะจมูก เชื้อโรคสามารถเข้าทางโพรงจมูกสู่ทางเดินหายใจได้

ไม่จับปาก ปากเป็นช่องร่วมที่เชื้อโรคสามารถเข้าสู่ทางเดินหายใจต่อไป

ใครมีความเสี่ยงมากที่สุด

กลุ่มเสี่ยงโดยตรงที่อาจสัมผัสนักบินเชื้อ

เพียงกลับจากพื้นที่เสี่ยง

สัมผัสถิกเกอร์
ผู้ป่วยสงสัยติดเชื้อ

แยกตัวเพื่อสังเกตอาการ
ณ ที่พัก 14 วัน

กลุ่มเสี่ยงที่ต้องระวัง หากติดเชื้ออาจมีอาการรุนแรง

ผู้สูงอายุ 70 ปีขึ้นไป

ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เช่น
เบาหวาน ความดันโลหิตสูง
หลอดเลือดหัวใจ หรือภูมิแพ้

เด็กเล็กต่ำกว่า 5 ปี

อยู่บ้าน หลีกเลี่ยงสถานที่แออัด

ล้างมือบ่อยๆ รักษา 3 รู
“ตา จมูก ปาก”

เว้นระยะการใกล้ชิด 2 เมตร
และสวมหน้ากากผ้า

การป้องกันและหยุดยั้งการแพร่กระจายของโควิด-19

มาตรการทางสาธารณสุขทั้งด้านสุขอนามัย ส่วนบุคคลและอนามัยสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ในการชะลอการแพร่กระจายของเชื้อโรค เพื่อใช้เป็นมาตรการป้องกันโรคในชีวิตประจำวันของทุกคน จึงมีคำแนะนำดังนี้

- ✚ อยู่บ้านหรือในที่พักเมื่อเจ็บป่วย
- ✚ ปิดปากและจมูกโดยใช้กระดาษทิชชู หรือในกรณีที่หาไม่ได้ควรขอข้อศอกของตนเองเพื่อป้องกันการพุ่งกระจาดของน้ำมูกและน้ำลาย และให้กำจัดกระดาษทิชชูที่ใช้แล้วทิ้ง

กันที่ โดยใส่ถุงปิดมิดชิด เพราะเป็นขยะติดเชื้อ แล้วล้างมือ และข้อศอกด้วยน้ำและสบู่กันที่

- ✚ ล้างมือบ่อยๆ ด้วยสบู่และน้ำสะอาด หากไม่สะดวกให้ล้างด้วยเจลแอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อ
- ✚ ทำความสะอาดพื้นผิวและวัตถุที่สัมผัสบ่อยๆ ด้วยน้ำสบู่ น้ำยาฆ่าเชื้อ และน้ำ
- ✚ สามารถเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการป้องกันและลดการแพร่เชื้อโควิด-19 จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำท้องถิ่น

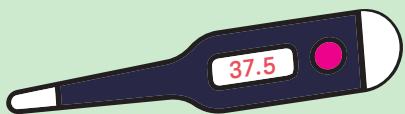
การรักษาผู้ป่วยติดเชื้อโควิด-19

ปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนสำหรับใช้ป้องกันหรือรักษาโควิด-19 อย่างไรก็ตามอาการหลายอย่างสามารถรักษาได้หากได้รับการดูแลตั้งแต่นៃนๆ จากผู้ให้บริการด้านสุขภาพและแพทย์

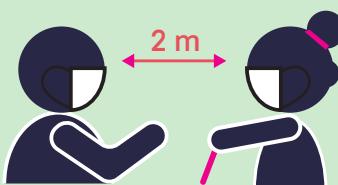
เมื่อต้องกักตัว 14 วัน

ข้อปฏิบัติสำหรับผู้ที่ต้องกักตัว
กรณีอยู่ร่วมกับครอบครัว / พักร่วมกับผู้อื่น

วัดอุณหภูมิทุกวัน ต้องไม่เกิน
37.5 องศาเซลเซียส

หลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิด โดยเฉพาะผู้สูงอายุ
ผู้ป่วยหรือโรคประจำตัว ระยะห่างไม่น้อยกว่า
1-2 เมตร

แยกรับประทานอาหาร ตักแบ่งอาหาร
มารับประทานต่างหาก ล้างภาชนะด้วย
น้ำยาล้างจาน ผึ้งให้แห้งและตากแดด

แยกขยะที่ถูกสารคัดหลัง เช่น หน้ากาก
อนามัย กระดาษทิชชู โดยใส่ถุงขยะ 2 ชั้น
รัดด้วยน้ำยาฟอกขาว มัดปากถุงให้แน่น
ก่อนนำไปทิ้ง

ล้างมือด้วยน้ำและฟอกสบู่
หรือเจลแอลกอฮอล์

แยกห้องนอน แยกของใช้ส่วนตัว (เสื้อผ้า
ผ้าเช็ดหน้า ผ้าห่ม ผ้าเช็ดตัว งาน ชาม ช้อน
แก้วน้ำ โทรศัพท์) รวมกันแยกทำความสะอาด

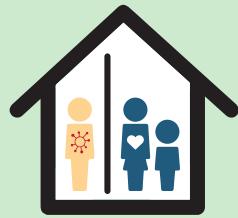
แยกห้องน้ำ หากแยกไม่ได้ควรใช้ห้องส้วม
เป็นคนสุดท้ายและทำความสะอาดทันที
ปิดฝาทุกครั้งก่อนกดชักโครกเพื่อป้องกัน
การแพร่กระจายของเชื้อโรค

หากจำเป็นต้องพบปะผู้อื่น ให้ใช้หน้ากาก-
อนามัย ที่ใช้แล้วให้ทิ้งลงในถุงขยะที่มีฝาปิด
มิดชิด และทำความสะอาดมือกันที

งดกิจกรรมนอกบ้าน หยุดงาน
หยุดเรียน งดไปในที่ชุมชน
งดใช้ขนส่งสาธารณะ

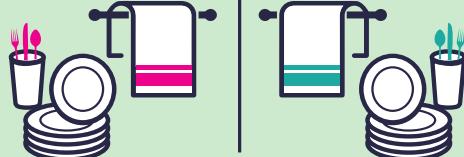

เมื่อต้องกักตัว 14 วัน

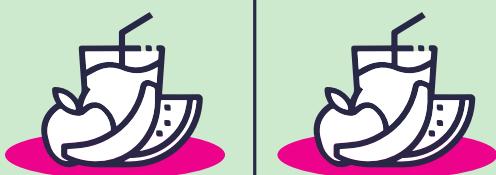
ข้อปฏิบัติของคนในครอบครัว

ล้างมือบ่อยๆ ด้วยน้ำและสบู่
หรือเจลแอลกอฮอล์

ไม่ใช้ช้อนใช้ส่วนตัวร่วมกัน
(เช่น ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัว แก้วน้ำ)

ไม่ดื่มน้ำและไม่รับประทานอาหาร
สำรับเดียวกัน

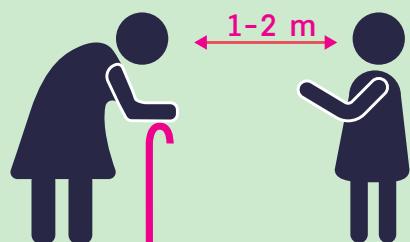
แยกทำความสะอาด

ปิดปากถุงขยะมูลฝอยให้มิดชิด

กรณีใช้ห้องน้ำร่วมกัน ระมัดระวังจุดเสี่ยง
สำคัญ เช่น บริเวณโถล้วม อ่างล้างมือ^{*}
ก๊อกน้ำ ลูกบิดประตู และล้างมือด้วยน้ำ^{*}
และสบู่ทุกครั้ง

หลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิด โดยเฉพาะผู้สูงอายุ
ผู้ป่วยที่มีโรคประจำตัว ระยะห่างไม่น้อย
กว่า 1-2 เมตร

เฝ้าระวังอาการเจ็บป่วยของสมาชิกในบ้าน^{*}
เป็นเวลา 14 วัน หลังสัมผัสกับผู้ป่วย

คนในครอบครัวสามารถไปทำงาน เรียนหนังสือ^{*}
ได้ตามปกติ แต่ก็ต้องต้องให้ข้อมูลกับ^{*}
สถานที่ทำงาน สถานศึกษา ตามเงื่อนไข^{*}
กับสถานที่เหล่านั้นกำหนด

กำความเข้าใจ เส้นทางการรักษา โควิด-19

กลุ่มเสี่ยงโดยตรงที่อาจสัมผัสกับเชื้อ

เพื่อกลับจาก
พื้นที่เสี่ยง

สัมผัสใกล้ชิด
ผู้ป่วยสงสัยติดเชื้อ

แยกตัวเพื่อสังเกตอาการ
ณ ที่พัก 14 วัน

ตรวจไม่พบ
โควิด-19

ตรวจร่างกายเพื่อหาเชื้อโควิด-19

แพทย์จะแบ่ง 5 กลุ่ม ตามอาการ

กลุ่มที่ 1

ไม่มีอาการ (20% ของผู้พบเชื้อ) -> สังเกตอาการในโรงพยาบาล 2-7 วัน -> สังเกตอาการต่อที่ห้องผู้ป่วยเฉพาะ/โรงพยาบาลเฉพาะกิจ เช่น โรงพยาบาลที่เรียกว่า หอสพิเทล (Hospitel) 14 วันนับจากตรวจพบเชื้อ -> เมื่อหายกลับบ้านตามปกติ ต้องใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลาที่ออกไปนอกบ้าน/อยู่ห่าง 2 เมตร/แยกห้องทำงาน ไม่กินอาหารร่วมกัน จนครบ 1 เดือน

กลุ่มที่ 3

อาการไม่รุนแรงคล้ายไข้หวัดปอดปกติ แต่มีปัจจัยเสี่ยง -> ให้ยารักษาไวรัสในโรงพยาบาลติดตามปอด -> ส่งเข้าสังเกตอาการต่อในหอสพิเทล (Hospitel) จนครบอย่างน้อย 14 วันนับจากมีอาการ -> เมื่อหายกลับบ้านจะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับกลุ่ม 1 และ 2

ครบ 14 วัน ไม่มีอาการ

ดำเนินชีวิตตามปกติ

- ✓ หลีกเลี่ยงสถานที่แออัด
- ✓ ล้างมือบ่อยๆ รักษา 3 รู “ตา จมูก ปาก”
- ✓ เว้นระยะการใกล้ชิด 2 เมตร และสวมหน้ากาก

ระหว่าง 14 วัน

มีไข้ อุณหภูมิ > 37.5 องศาเซลเซียส
ร่วมกับอาการทางเดินหายใจ เช่น ไอ
น้ำมูก เจ็บคอ หอบเหนื่อย

- แจ้งเจ้าหน้าที่งานควบคุมโรคติดต่อ หรือ 1669 เพื่อประสานการรับตัวไปพับแพทัย
- ไม่ใช้รถสาธารณะในการเดินทาง
- สวมหน้ากากอนามัยระหว่างเดินทาง

ตรวจพบ ‘โควิด-19’ ต้องทำอย่างไร

ทุกรายต้องรับการดูแลในโรงพยาบาลก่อน 2-7 วัน

กลุ่มที่ 2

อาการไม่รุนแรงคล้ายไข้หวัด (อายุมากกว่า 60 ปี หรือเป็นโรคเรื้อรัง) -> รักษาตามอาการ/
ให้ยา.rักษาไวรัสในโรงพยาบาล 2-7 วัน -> สังเกตอาการต่อในหอสพิเตล (Hospitel) จนครบ
อย่างน้อย 14 วันนับจากมีอาการ -> เมื่อหายกลับบ้านจะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับกลุ่ม 1

กลุ่มที่ 4

ปอดอักเสบไม่รุนแรง (12% ของผู้พบรเชื้อ) ให้ยา.rักษาไวรัสในโรงพยาบาล

กลุ่มที่ 5

ปอดอักเสบรุนแรง (3% ของผู้พบรเชื้อ) ให้ยา.rักษาไวรัสในห้องไอซีयู

អមវត្ថុ 2

ខោបរិបាត
ដោនសុខនាម៉យ
សីងវេដល៉ូម
និងស៉ែងគម

โรงเรียนเป็นสถานที่ซึ่งมีเด็ก ครูหรือผู้ดูแลนักเรียน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ แม่ครัว และผู้ปฏิบัติงานจำนวนมากอยู่ร่วมกัน จึงมีโอกาสเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของเชื้อโรคได้ง่าย

การให้ความร่วมมือปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานอย่างเคร่งครัด สามารถช่วยให้นักเรียน ครู บุคลากร และแม่ครัว หยุดยั้งการแพร่กระจายของโรคโควิด-19 นี้ได้ โดยคำแนะนำสำหรับโรงเรียนเพื่อสุขภาพที่ดี มีดังนี้

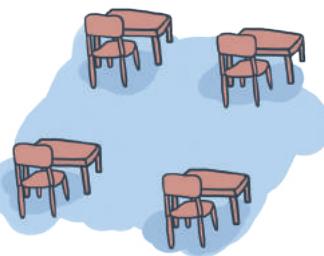

ระยะเตรียมการก่อนเปิดเรียน

- ตรวจสอบสถานที่ ช่องแขม ปรับปรุง ทำความสะอาด อาคารเรียน ห้องเรียน ตู้ โต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์การเรียนการสอน อุปกรณ์กีฬา เครื่องเด็กเล่น ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องครัวและอุปกรณ์ โรงอาหาร สถานที่รับประทานอาหาร และอื่นๆที่ครู นักเรียน อยู่ร่วมกันและมีพื้นที่สัมผัส
- ตรวจสอบอ่างล้างมือให้มีเพียงพอ อยู่ในสภาพดี พร้อมใช้งาน รวมถึงสนับสนุนล้างมือที่เพียงพอ

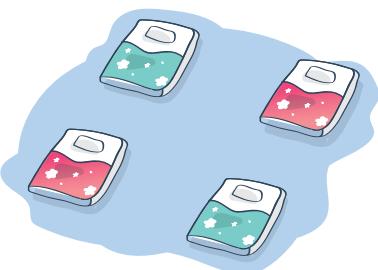
- จัดสถานที่เพื่อเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล เช่น การเข้าแถว การเข้าคิว การจัดที่นั่งเรียน การจัดที่นั่งรับประทานอาหาร ตามมาตรการเว้นระยะห่างทางกายภาพ (Physical Distancing)

คำแนะนำระยะห่างปลอดภัยโควิด-19

องค์การอนามัยโลก (WHO) แนะนำระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) หรือที่ปัจจุบันเรียกว่า ระยะห่างทางกายภาพว่า เมื่อยู่ในที่สาธารณะ ควรเว้นระยะห่างจากผู้อื่นอย่างน้อย 1 เมตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ไอ จาม และมีไข้ เพื่อป้องกันการรับเชื้อโรค

- ตัวอย่างมาตรการระยะห่างปลอดภัย
  - จัดโต๊ะเรียน โต๊ะรับประทานอาหารกลางวัน และโต๊ะทำงานครุให้มีระยะห่าง
  - ทำสัญลักษณ์เพื่อเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล เช่น จุดตรวจวัดไข้ก่อนเข้าโรงเรียน และรับอาหารกลางวัน จุดล้างมือ เป็นต้น
  - เหลือเวลาพักรับประทานอาหารกลางวัน

- สำหรับเด็กเล็กที่ยังต้องนอนกลางวัน หรือโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลที่มีโรงนอน ให้รักษาระยะห่างระหว่างกันอย่างน้อย 1 เมตร โดยไม่เอาศีรษะชนกันและแยกอุปกรณ์เครื่องใช้เป็นของส่วนตัว ไม่ใช้ร่วมกัน กรณีหากมีเด็กป่วยให้หยุดอยู่กับบ้าน

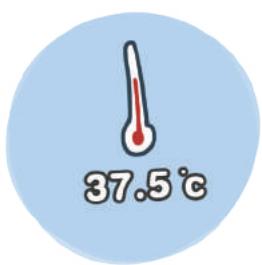

- แจ้งผู้ปกครองที่บุตรหลานมีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก เหนื่อยหอบ หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยงและอยู่ในช่วงกักกัน ให้หยุดเรียน รวมทั้งขอความร่วมมือกรณีที่มีคนในครอบครัวป่วยด้วยโรคติดเชื้อโควิด-19 หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยงและอยู่ในช่วงกักกัน ให้ปฏิบัติตัวตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างเคร่งครัด

+ วันเปิดภาคเรียน

- จัดทำประวัตินักเรียนและครอบครัวเกี่ยวกับสุขภาพ ความเป็นอยู่ในครอบครัว ความเจ็บป่วย โรคประจำตัวและการมีโอกาสสัมผัสดูดเชื้อโควิด-19 หรือโรคติดต่ออื่นๆ หรือไปอยู่ในพื้นที่เสี่ยงมาก่อนในวันเปิดเรียน

- คัดกรองเด็กนักเรียนบริเวณทางเข้าโรงเรียน ด้วยการดูจากการเบื้องต้นหรือใช้เครื่องวัดอุณหภูมิร่างกาย พร้อมกำسับลักษณะนักเรียนที่ผ่านการคัดกรอง เช่น ติดสติกเกอร์ ตราปั๊ม หรืออื่นๆ ตามความเหมาะสม
- หากพบว่ามีเด็กป่วย หรือมีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หายใจเหนื่อยหอบ ให้ผู้ปกครองพาไปพบแพทย์

- จัดเตรียมอุปกรณ์ล้างมือ เช่น เจลแอลกอฮอล์ไว้บริเวณทางเข้าสถานที่ล้างมือด้วยสบู่และน้ำ ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี
- ส่งเสริมให้ล้างมือเป็นประจำด้วยน้ำและสบู่

- ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อพื้นผิวโรงเรียนทุกวัน อย่างน้อยวันละครั้ง โดยเฉพาะพื้นผิวที่หลายคนสัมผัส เช่น ราบบันได โต๊ะอาหาร อุปกรณ์กีฬา กีจกรรมต่าง ของเล่น เครื่องช่วยสอน อุปกรณ์การเรียน เป็นต้น
- + ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อ หรือน้ำยาซักผ้าขาว 2 ฝา ต่อน้ำ 1 ลิตร (โซเดียมไฮโปคลอไรต์ 20 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 1 ลิตร) สำหรับการทำความสะอาดห้องเรียน
- + ใช้ออกทิลแอลกอฮอล์ (Ethyl Alcohol) 70% สำหรับการเช็ดมือ เชื้อโรคของชิ้นเล็กๆ
- จำกัดขยะอย่างถูกวิธีทุกวัน

- ควรจัดพื้นที่ เว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1 เมตร เช่น การเข้าแถวหน้าเสาธง การนั่งเรียนในห้องเรียน ห้องประชุม โรงอาหาร เป็นต้น
- ลดความแออัดของเด็กนักเรียน เช่น เหลือเวลาช่วงรับประทานอาหาร ยกเลิกกิจกรรมที่มีการสัมผัสและใกล้ชิดกัน

ข้อควรปฏิบัติสำหรับโรงเรียน ในสถานการณ์โควิด-19

ที่มา : กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

คำแนะนำสำหรับผู้บริหาร เจ้าของโรงเรียน

- 1 แจ้งผู้ปกครองที่บุตรหลานมีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ 笳 មีน้ำมูก หายใจเหนื่อยหอบ หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยงและอยู่ในช่วงกักกัน ให้หยุดเรียน

ขอความร่วมมือกรณีมีคนในครอบครัวป่วยด้วยโรคโควิด-19 หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยงและอยู่ในช่วงกักกัน ให้ปฏิบัติตัวตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างเคร่งครัด

2 จัดให้มีการคัดกรองนักเรียนบริเวณทางเข้า

โรงเรียน ด้วยการดูจากอาการในเบื้องต้นหรือใช้เครื่องตรวจวัดอุณหภูมิร่างกาย พร้อมทำสัญลักษณ์นักเรียนที่ผ่านการคัดกรอง เช่น ติดสติกเกอร์ ตราปีม หรืออื่นๆ ตามความเหมาะสม

จัดเตรียมอุปกรณ์ล้างมือ เช่น เจลแอลกอฮอล์ บริเวณทางเข้าประตูโรงเรียน และสนับตามอ่างล้างมือ

หากพบว่ามีนักเรียนป่วย (มีไข้ ไอ จาม หายใจเหนื่อยหอบ) ให้ครูแยกนักเรียนออกมา โดยอยู่ในห้องที่มีอากาศถ่ายเทสะดวกระหว่างรอผู้ปกครองมารับกลับ หรือส่งต่อเพื่อเข้ารับการตรวจรักษาและแจ้งผู้ปกครองเพื่อพาไปพบแพทย์

3 ทำความสะอาดด้วยเครื่องใช้อาหารสถานที่ทั่วไปและภายนอกอาคารทันทีที่มีนักเรียน ครู ผู้ดูแลนักเรียน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกลับมาจากพื้นที่เสี่ยง ในระยะเวลาไม่เกิน 14 วัน และเข้ามาในโรงเรียน อาจพิจารณาปิดโรงเรียนตามความเหมาะสม

4 พิจารณาจัดกิจกรรมในโรงเรียนตามความเหมาะสม เช่น ปฐมนิเทศ รับน้อง กีฬาสี ปัจฉิมนิเทศ กิจกรรมเข้าค่าย กิจกรรมวันเด็ก ทัศนศึกษา เป็นต้น หากมีการรวมตัวกันของคนเกินกว่า 300 คนขึ้นไป ควรงดการจัดกิจกรรมไปก่อน

การจัดชั้นเรียน ที่นั่งในโรงอาหาร ถ้าเป็นไปได้ให้มีระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1 เมตร หรือเหลือเวลาในการพักรับประทานอาหารกลางวัน

5 จัดให้มีการดูแลอาคารสถานที่และyanพานะ ดังนี้

- ทำความสะอาดห้องและบริเวณที่มีการใช้บริการร่วมกันทุกวัน ด้วยน้ำผึ้งสมผงซักฟอกหรือน้ำยาทำความสะอาดทั่วไป ได้แก่ ห้องเรียน โรงอาหาร ห้องประชุม โรงพยาบาล สนามเด็กเล่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องดนตรี ห้องเก็บอุปกรณ์กีฬา สรรว่ายน้ำ ลิฟต์ ร้านบันได ลูกบิดประตู โต๊ะ เก้าอี้ พนักพิง อุปกรณ์ดนตรี กีฬา คอมพิวเตอร์

- **กรณีที่มีรถรับ-ส่งนักเรียน** ก่อนและหลังให้บริการแต่ละรอบ ให้เปิดหน้าต่างและประตู เพื่อถ่ายเท รายอากาศภายในรถ และทำความสะอาดในจุดที่มีการสัมผัสบ่อย ได้แก่ rajab ที่เปิดประตู เบาะนั่ง ที่วางแขน ด้วยน้ำผึ้งสมผงซักฟอกหรือน้ำยาทำความสะอาดที่มีส่วนผสมของโซเดียมไฮโปคลอไรต์ (น้ำยาฟอกขาว) และปฏิบัติตามคำแนะนำน้ำฝนลาก (เช่น ผสมโซเดียมไฮโปคลอไรต์ ความเข้มข้น 6% ในปริมาณ 20 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 1 ลิตร)
  - เปิดประตู หน้าต่าง เพื่อรายอากาศห้องที่มีการใช้งานร่วมกัน เช่น ห้องเรียน โรงอาหาร ห้องประชุม โรงพยาบาล ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องดนตรี ห้องเก็บอุปกรณ์กีฬา หากมีเครื่องปรับอากาศให้ทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ

6 จัดให้มีการดูแลร้านอาหาร การจำหน่ายอาหาร โรงอาหาร ดังนี้

- หากผู้สัมผัสอาหารมีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ 笳 มีน้ำมูก หายใจเหนื่อยหอบ ให้หยุดงานและพบแพทย์ทันที
- ขณะปฏิบัติงานผู้สัมผัสอาหารต้องสวมหมวกคุณภาพ ผ้ากันเปื้อน หน้ากากผ้า ถุงมือ และมีการปฏิบัติตามสุขลักษณะส่วนบุคคลที่ถูกต้อง
  - ล้างมืออย่างสม่ำเสมอด้วยสบู่และน้ำ กั้งก่อน-หลังการประกอบอาหาร หยิบหรือจับลิ้งสกปรก หลังการใช้ส้วม และไม่อิ้ว ตามใส่อาหาร
  - ปกปิดอาหาร ใช้ถุงมือและที่คีบหยิบจับอาหาร ห้ามใช้มือหยิบจับอาหารที่พร้อมรับประทานโดยตรง และจัดให้แยกรับประทาน
    - ทำความสะอาดโรงอาหาร ร้านจำหน่ายอาหาร และจุดเสี่ยงต่างๆ เช่น ห้องครัว อุปกรณ์ปรุงประกอบอาหาร โต๊ะเก้าอี้ ด้วยน้ำยาทำความสะอาด รวมถึงล้างภาชนะอุปกรณ์หรือลิ้งของเครื่องใช้ให้สะอาดเป็นประจำทุกวัน
    - เตรียมอาหารที่ปรุงสุกใหม่ให้นักเรียนรับประทานภายในเวลา 2 ชั่วโมง หากเกินเวลาดังกล่าวให้นำอาหารไปอุ่นจนเดือดและนำมาเสิร์ฟใหม่
      - สนับสนุนให้นักเรียนได้รับโภชนาการที่ดีและเหมาะสมในแต่ละช่วงวัยเพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน ดูแลบริหารจัดการให้นักเรียนรับประทานอาหารครบ 5 หมู่ สะอาด ปลอดภัย ถูกหลักโภชนาการ โดยได้รับประทานผักผลไม้ปีลอดสารพิษตามฤดูกาล ตามมาตรฐานอาหารกลางวันโรงเรียนไทย (Thai School Lunch) อย่างน้อย 70 - 100 กรัม

มาตรฐานอาหารกลางวันโรงเรียนไทย

สำหรับเด็กไทยแต่ละวัย ใน 1 สัปดาห์

(ปริมาณและความถี่ของอาหารกลุ่มต่าง ๆ ที่จัดเสิร์ฟเป็นอาหารกลางวันและอาหารเสริมระหว่างเมื่อ)

กลุ่มอาหาร	3-5 ปี		6-12 ปี		13-18 ปี	
	ปริมาณต่อครั้ง	ครั้งต่อสัปดาห์	ปริมาณต่อครั้ง	ครั้งต่อสัปดาห์	ปริมาณต่อครั้ง	ครั้งต่อสัปดาห์
ข้าวสวย (ข้าวสาร เป็นกรับ)	1.5 ก้าพพี (40)	5	2.5 ก้าพพี (65)	5	3 ก้าพพี (80)	5
ผัก	0.5 ส่วน	3-5	1 ก้าพพี	4-5	1-1.5 ก้าพพี	5
ผลไม้	0.5 ส่วน	3-5	1 ส่วน	3-5	1 ส่วน	5
ปลา	2 ช้อนกินข้าว	1	2 ช้อนกินข้าว	1	3 ช้อนกินข้าว	1
เนื้อสัตว์ต่าง ๆ	2 ช้อนกินข้าว	1	2 ช้อนกินข้าว	2	3 ช้อนกินข้าว	2
ไข่	1 พ่อง	2	1 พ่อง	2	1 พ่อง	3
ตับสัตว์ต่าง ๆ	0.25 ช้อนกินข้าว	0-1	0.25 ช้อนกินข้าว	0-1	1 ช้อนกินข้าว	0-1
เต้าหู้ต่าง ๆ	2 ช้อนกินข้าว	0-1	2 ช้อนกินข้าว	0-1	3 ช้อนกินข้าว	0-2
ปลาเล็กปลาบ้อยที่กินกังกังได้			2 ช้อนกินข้าว	0-1		
เลือดสัตว์ต่าง ๆ					2 ช้อนกินข้าว	1-2
น้ำมันพืช	1 ช้อนชา	5	1.5 ช้อนชา	5	2 ช้อนชา	5
ข้าว-แป้ง จากอาหารว่าง-ขนม	1 ก้าพพี	2	1 ก้าพพี	2	1 ก้าพพี	2
ถั่วเมล็ดแห้ง (เบียร์-แคน-ดำ) สุก	6 ช้อนกินข้าว	1	6 ช้อนกินข้าว	1	6 ช้อนกินข้าว	3
เผือก-มันต่าง ๆ	1 ก้าพพี	1	1 ก้าพพี	1	1 ก้าพพี	2
น้ำตาล	ไม่เกิน 3 ช้อนชา	5	ไม่เกิน 3 ช้อนชา	5	ไม่เกิน 3 ช้อนชา	5

(ที่มา : สถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล)

7 จัดให้มีการดูแลห้องส้วม

- ทำความสะอาดบริเวณที่มีการสัมผัสบ่อย ๆ อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง ด้วยน้ำยาทำความสะอาดหรือน้ำยาที่มีลักษณะของโซเดียมไฮโปคลอรอไรด์ (น้ำยาฟอกขาว) ได้แก่ พื้นห้องส้วม โถส้วม ที่เก็บซักโครก หรือโถปัสสาวะ สายฉีดชำระ กลอนหรือลูกบิดประตู ฝารองนั่ง ฝาปิดซักโครก ก๊อกน้ำ อ่างล้างมือ และปฏิบัติตามคำแนะนำน้ำหนึ่งลาก

- ซักผ้าสำหรับเช็ดทำความสะอาด และไม่ถูพื้น ด้วยน้ำผสมผงซักฟอกหรือน้ำยาฆ่าเชื้อ ซักด้วยน้ำสะอาดอีกครั้ง และนำไปผึ่งตากแดดให้แห้ง

8 ควบคุมดูแลครู เจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียน ดังนี้

- กรณีผู้ปฏิบัติงานมีอาการเจ็บป่วย เช่น ไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หายใจเหนื่อยหอบ ให้หยุดปฏิบัติงานแจ้งหัวหน้างาน และพบแพทย์ทันที หรือหากเคยไปในประเทศเสี่ยงตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข หรืออยู่ในช่วงกักกัน ให้ปฏิบัติตัวตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างเคร่งครัด
- ผู้ปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงต่อการได้รับเชื้อโรค ต้องป้องกันตนเอง ทำความสะอาดมือ

บ่อยๆ ด้วยสบู่และน้ำ หรือเจลแอลกอฮอล์ หลีกเลี่ยงการใช้มือสัมผัสใบหน้า ตา ปาก จมูก โดยไม่จำเป็น

- ผู้ปฏิบัติงานเกิดดูแลความสะอาดและผู้ปฏิบัติงานเก็บขยะให้สวมถุงมือยาง หน้ากากผ้า ผ้ายางกันเบื้อง รองเท้าพื้นยางหุ้มแข็ง ใช้ปากศีบด้ำมยาเวกีบขยะ และใส่ถุงขยะปิดปากถุงให้มิดชิด นำไปรวมไว้ที่พักขยะ แล้วล้างมือให้สะอาดทุกครั้งภายหลังปฏิบัติงาน เมื่อปฏิบัติงานเสร็จในแต่ละวัน หากเป็นไปได้ควรอาบน้ำและเปลี่ยนเสื้อผ้าทันที

คำแนะนำสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ครุ และบุคลากร

1. สวนหน้ากากอนามัยทุกครั้ง

2. หากครู ผู้ดูแลนักเรียนมีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือหายใจเหนื่อยหอบให้พับแพท์และหยุดปฏิบัติงานจนกว่าอาการจะหายดี หากกลับจากพื้นที่เสี่ยงและอยู่ในช่วงกักกันให้หยุดปฏิบัติงานจนกว่าอาการจะครบ 14 วัน กรณีมีคุณในครอบครัวป่วยด้วยโรคติดเชื้อโควิด-19 หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยงและอยู่ในช่วงกักกัน ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างเคร่งครัด

3. ส่งเสริมให้นักเรียน เจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงานทุกคนล้างมืออย่างถูกวิธีด้วยน้ำและสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ ทุกครั้งก่อนรับประทานอาหาร หลังใช้ส้วม และหลังเล่นกับเพื่อน หลีกเลี่ยงการใช้มือสัมผัสใบหน้า ตา ปาก จมูก โดยไม่จำเป็น

4. สอนและส่งเสริมให้นักเรียนมีของใช้ส่วนตัว เช่น

แก้วน้ำ แบงค์สีฟัน อุปกรณ์รับประทานอาหาร ผ้าเช็ดหน้า เป็นต้น

5. ให้ความรู้ คำแนะนำ หรือจัดหาสื่อประชาสัมพันธ์ การป้องกันและลดความเสี่ยงจากการแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้แก่นักเรียน เช่น สอนวิธีการล้างมือที่ถูกต้อง การใส่หน้ากาก คำแนะนำในการปฏิบัติตัว เป็นต้น

6. ควบคุมดูแล การจัดชั้นเรียน ที่นั่งในโรงอาหาร ถ้าเป็นไปได้ให้มีระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1 เมตร หรือเหลือเวลาในการพักรับประทานอาหารกลางวัน

รายการตรวจสอบ สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ครุ และบุคลากร

1

ส่งเสริมและสนับสนุนการล้างมือเป็นประจำ แสดงพฤติกรรมด้านสุขอนามัยเชิงบวกเป็นตัวอย่างแก่นักเรียน ตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน และจัดเตรียมห้องน้ำสะอาดและอุปกรณ์ล้างมือที่เพียงพอ

- เตรียมอ่างล้างมือ สบู่ และน้ำสะอาดที่เพียงพอ เพื่อมาสมกับนักเรียนในแต่ละช่วงวัย
- ส่งเสริมการล้างมือบ่อยๆอย่างถูกวิธี (ใช้เวลาอย่างน้อยครั้งละ 20 วินาที)
- วางเจลแอลกอฮอล์ทำความสะอาดมือไว้ในห้องเรียน ห้องโถง และบริเวณใกล้ทางออก
- มีห้องน้ำ/ห้องล้างมือที่สะอาดและเพียงพอ โดยแยกสำหรับเด็กหญิงและเด็กชาย

2

ทำความสะอาดและฆ่าเชื้ออาคารในโรงเรียน ห้องเรียน อย่างน้อยวันละครั้ง โดยเฉพาะพื้นผิวที่หลายคนสัมผัส (ราว โต๊ะอาหาร อุปกรณ์กีฬา มือจับประตูและหน้าต่าง ของเล่น สื่อการเรียนการสอน เป็นต้น)

- ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อ หรือน้ำยาขัดผ้าขาว 2 ฝา ต่อน้ำ 1 ลิตร (ใช้เดียวไม่ปะคลอโรฟิล 20 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 1 ลิตร) สำหรับการทำเชื้อพื้นผิว
- ใช้ออกิลแอลกอฮอล์ (Ethyl Alcohol) 70% สำหรับการเช็ดฆ่าเชื้อโรคของชิ้นเล็กๆ

3

- ระบายอากาศให้ถ่ายเท ปลอดโปร่ง ในกรณีที่สภาพอากาศเอื้ออำนวย (เปิดหน้าต่าง หรือใช้เครื่องปรับอากาศเมื่อจำเป็น เป็นต้น)

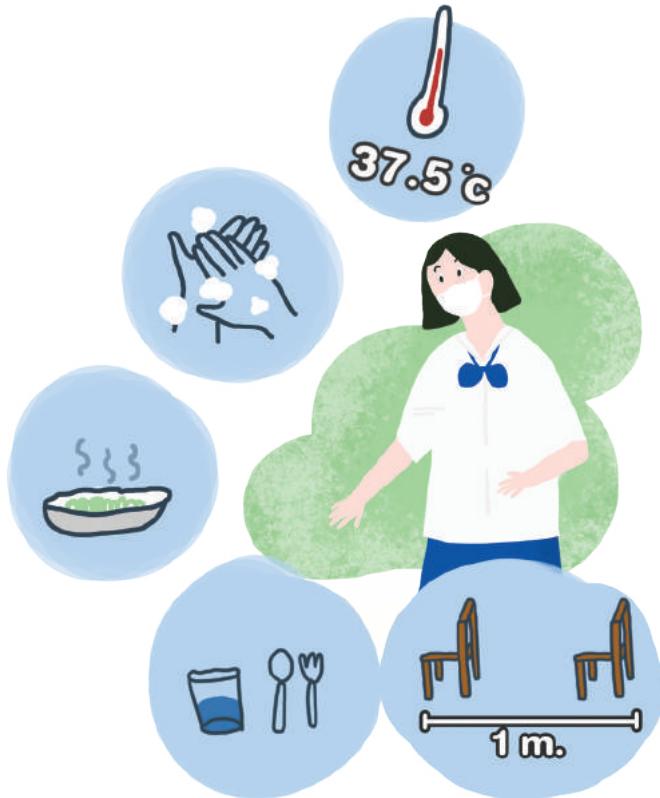
4

- ติดป้ายรณรงค์สุขอนามัยที่ดี เช่น วิธีล้างมือที่ถูกต้อง หากมีอาการไอ/จามควรสวมหน้ากากอนามัย เป็นต้น

5

- กำจัดขยะอย่างถูกสุขลักษณะทุกวัน

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

1. สวมหน้ากากอนามัยทุกครั้ง
- .....
2. ถ้ามีไข้ ไอ จาม เป็นหวัด หายใจเหนื่อยหอบ
แจ้งผู้ปกครองให้พยาบาลแพทย์และหยุดเรียนจนกว่า
อาการจะหายดี
- .....
3. ไม่อยู่ใกล้ชิดผู้ที่มีอาการหวัด มีไข้ ไอ จาม
มีน้ำมูก
- .....
4. ล้างมือด้วยสบู่และน้ำบ่อยๆ ก่อนรับประทาน
อาหาร หลังใช้ส้วม และหลีกเลี่ยงการใช้มือสัมผัส
ใบหน้า ตาปาก จมูก โดยไม่จำเป็น อาบน้ำกันกีหลัง
กลับจากโรงเรียน หลังเล่นกับเพื่อน และหลังกลับจาก
นอกบ้าน
- .....
5. ให้นักเรียนเลือกินอาหารปรุงสุกใหม่ โดย
ใช้อุปกรณ์ส่วนตัว เช่น แก้วน้ำ ช้อน ส้อม
- .....
6. มีอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัวเฉพาะบุคคล เช่น
ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัว แปรงสีฟัน ฯลฯ
- .....
7. หลีกเลี่ยงการเข้าไปในสถานที่แออัดหรือ
สถานที่ที่มีการรวมกันของคนจำนวนมาก หากจำเป็น
ควรสวมหน้ากากอนามัย
- .....
8. ดูแลสุขภาพให้แข็งแรง ด้วยการกินอาหาร
ครบ 5 หมู่ และผัก ผลไม้ 5 สี เสริมสร้างภูมิคุ้มกัน
ออกกำลังกายอย่างน้อย 60 นาที/ทุกวัน และนอนหลับ
ให้เพียงพอ 9 - 11 ชั่วโมง/วัน
- .....
9. ให้รักษาระยะห่าง การนั่งเรียน นั่งรับประทาน
อาหาร เล่นกับเพื่อน อย่างน้อย 1 เมตร

รายการตรวจสอบ สำหรับนักเรียน

1

ในสถานการณ์เช่นนี้เป็นเรื่องปกติที่เด็กๆ จะรู้สึกเครียด วิตกกังวล สับสน กลัวหรือกรอด ให้เด็กๆ รู้ว่าพวกเขามิได้อยู่คนเดียว สามารถพูดคุยกับคนที่ไว้วางใจ เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือครู เพื่อให้เด็กสามารถช่วยให้ตัวเองและโรงเรียนของพวกเขามีความปลอดภัยและมีสุขภาพดี

- ให้เด็กๆ ถามคำถาม หาความรู้ และรับข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้

2

ปกป้องตนเองและผู้อื่น

- สวมหน้ากากอนามัยทุกครั้ง
- ล้างมือบ่อยๆ ด้วยสบู่ อย่างน้อย 20 วินาที หรือใช้เวลาเท่ากับร้องเพลงซ้าง 2 รอบ
- อย่าลั่นผ้าใบหน้า
- อย่าใช้ช้อน ถ้วย จาน แก้วน้ำ ชวดน้ำ เครื่องดื่ม ร่วมกับผู้อื่น
- แยกสำรับอาหารเฉพาะส่วนตน หลีกเลี่ยงการใช้สำรับและภาชนะร่วมกับคนอื่น

3

นักเรียนเป็นผู้นำในการดูแลปกป้องตนเอง โรงเรียน ครอบครัว และชุมชน เพื่อการมีสุขภาพดีได้

- แบ่งปันสิ่งที่เรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคกับครอบครัวและเพื่อนๆ โดยเฉพาะกับเด็กที่เล็กกว่า
- เป็นแบบอย่างที่ดีต้านอนามัย เช่น จามหรือไอลงในข้อศอก และล้างมือที่ถูกต้อง แก่สมาชิกในครอบครัวที่อายุน้อยกว่า

4

- อย่าประ不要太รอบข้างหรือหยอกล้อคนที่ป่วย

5

- บอกผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัว หรือผู้ดูแล ถ้านักเรียนรู้สึกไม่สบายและต้องการขอพักอยู่บ้าน

คำแนะนำสำหรับผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก

1. หากบุตรหลานมีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบให้พาไปพบแพทย์และหยุดเรียน จนกว่าอาการจะหายดี หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยงและอยู่ในช่วงกักกัน ให้หยุดเรียน 14 วัน และปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ กรณีมีคนในครอบครัวป่วยด้วยโรคโควิด-19 หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยงและอยู่ในช่วงกักกัน ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างเคร่งครัด

2. ให้สมาชิกในครอบครัวล้างมือด้วยสบู่ และน้ำ ก่อนรับประทานอาหาร หลังใช้ส้วม และหลีกเลี่ยงการใช้มือสัมผัสใบหน้า ตา ปาก จมูก โดยไม่จำเป็น และสร้างสุขนิสัยให้บุตรหลานอาบน้ำหลังกลับจากโรงเรียน หลังเล่น กับเพื่อน และหลังกลับจากนอกบ้าน

3. หมั่นทำความสะอาดเครื่องเล่น ของเล่น ด้วยน้ำยาทำความสะอาดทั่วไป

4. ไม่พาบุตรหลานไปในสถานที่แออัดหรือสถานที่ที่มีการรวมกันของคนจำนวนมาก หากจำเป็นควรให้สวมหน้ากากอนามัย

5. จัดเตรียมอาหารที่ปรุงสุกใหม่ ส่งเสริมให้บุตรหลานกินอาหารครบ 5 หมู่ และผักผลไม้ 5 สี ที่สะอาดปลอดภัยจากสารพิษ อย่างน้อยวันละ 2.5-4 ชีด (ตามวัย) เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ออกกำลังกายอย่างน้อย 60 นาที ทุกวัน และนอนหลับให้เพียงพอ 9-11 ชั่วโมงต่อวัน

รายการตรวจสอบ สำหรับผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก

1

- ตรวจสอบสุขภาพของบุตรหลาน ให้หยุดเรียนและพักผ่อนหากมีอาการป่วย

2

- สอนและเป็นแบบอย่างของการมีสุขอนามัยที่ดีแก่บุตรหลาน
- ล้างมือด้วยสบู่และน้ำสะอาดบ่อยๆ หากไม่มีน้ำและสบู่ให้ใช้แอลกอฮอล์เจลที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์อย่างน้อย 70% ทำความสะอาดมือ
  - จัดเตรียมน้ำดื่มสะอาด และห้องน้ำหรือห้องส้วมสะอาดที่บ้าน
  - กำจัดขยะของเสียอย่างปลอดภัย
  - ไอและ Jamal ในกระดาษทิชชูหรือข้อศอกพับแขน หลีกเลี่ยงการสัมผัสใบหน้า ดวงตา ปาก จมูก

3

- กระตุ้นบุตรหลาน ซักถามเพื่อให้แสดงความรู้สึกอกใจให้ผู้ปกครองหรือครูได้รับทราบ ซึ่งเด็กอาจมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อความเครียดต่างกัน จึงควรอดทนและปฏิบัติต่อเด็กอย่างเข้าใจ

4

- ค่อยลังเกตความรู้สึกและทัศนคติของบุตรหลานเกี่ยวกับโควิด-19 เพื่อกำความเข้าใจ และลดความอับอายโดยใช้ข้อเท็จจริง โดยให้เด็กนึกถึงสุขภาพอนามัยเป็นสิ่งสำคัญ ต่อชีวิต

5

- ประสานงานกับโรงเรียนเพื่อรับข้อมูล และสอบถามว่าคุณสามารถให้การสนับสนุนร่วมมือกับโรงเรียนได้อย่างไรบ้าง

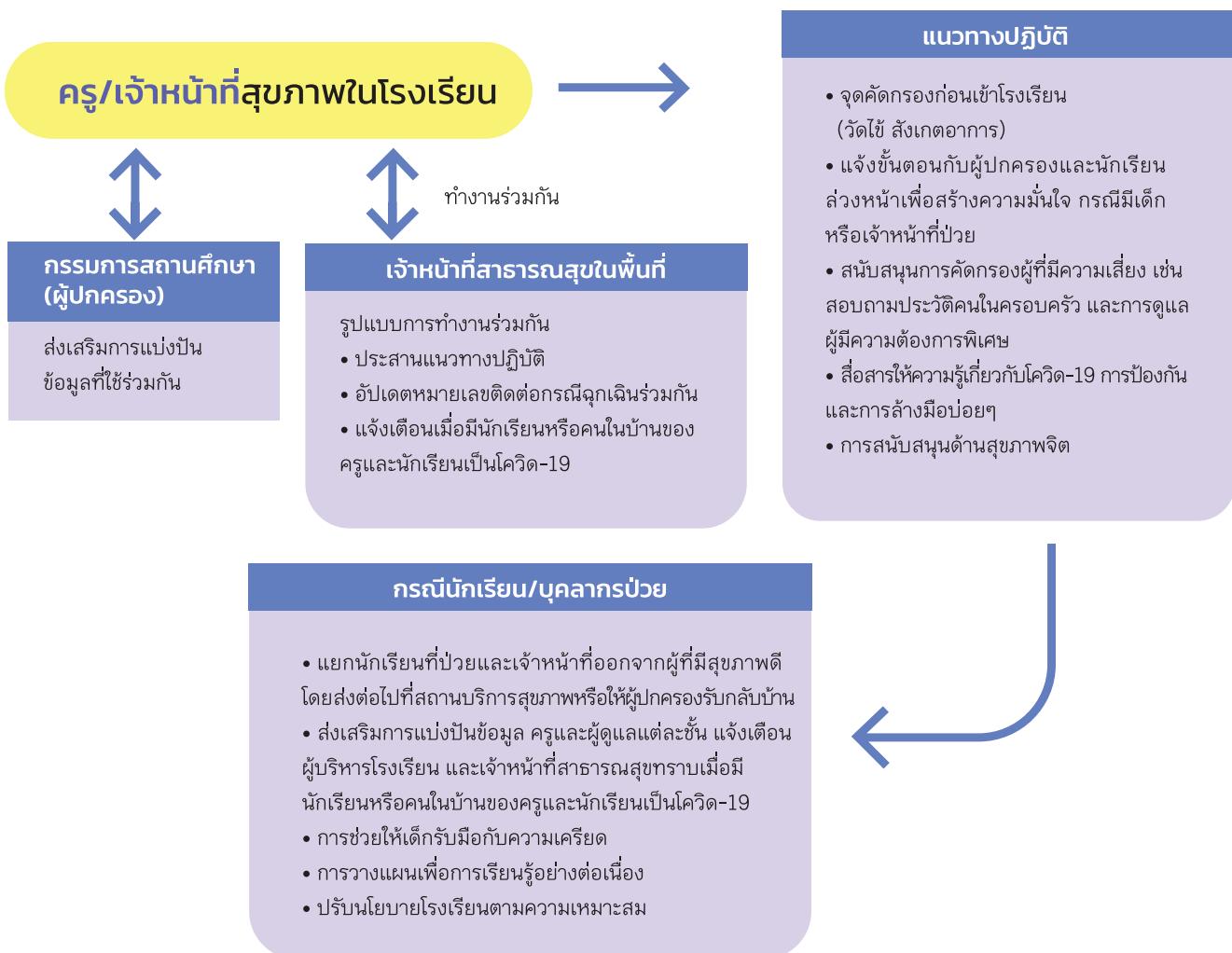
ระบบคัดกรองในโรงเรียน

อาการของโควิด-19 ในเด็ก (ไอ มีไข้ หายใจลำบาก)

อาการของโควิด-19 จะมีอาการไอหรือมีไข้คล้ายกับไข้หวัดใหญ่หรือโรคไข้หวัดทั่วไป ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดามาก หากมีเด็กป่วยควรแจ้งผู้ปกครองพาเด็กกลับบ้าน หากผู้ปกครองยังไม่สามารถรับเด็กกลับได้ในทันที ควรจัดให้เด็กพักในห้องพยาบาลที่มีอากาศถ่ายเทได้ดี อยู่ห่างจากเด็กคนอื่นๆ ป้องกันการแพร่เชื้อไปยังผู้อื่น ให้เด็กสวมหน้ากากอนามัย ล้างมือบ่อยๆ และครุต์ดูแลต้องสวมหน้ากากอนามัยและมีวิธีป้องกันตนเอง ฝ่าสั่งเกตอาการแจ้งให้รพ.สต. หรือโรงพยาบาลในพื้นที่ทราบ

เมื่อนักเรียนขาดเรียน ขอให้ครุ�อบหมายให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ต่อเนื่องขณะอยู่ที่บ้าน อดีบายผู้ปกครองและนักเรียนให้เข้าใจว่าเกิดอะไรขึ้นอย่างง่าย สร้างความมั่นใจให้นักเรียนและผู้ปกครองว่าจะมีความปลอดภัยรวมกันของคำแนะนำในการแพทย์ โดยการประสานไปยังสถานบริการสุขภาพ

ตัวอย่างระบบคัดกรองในโรงเรียน

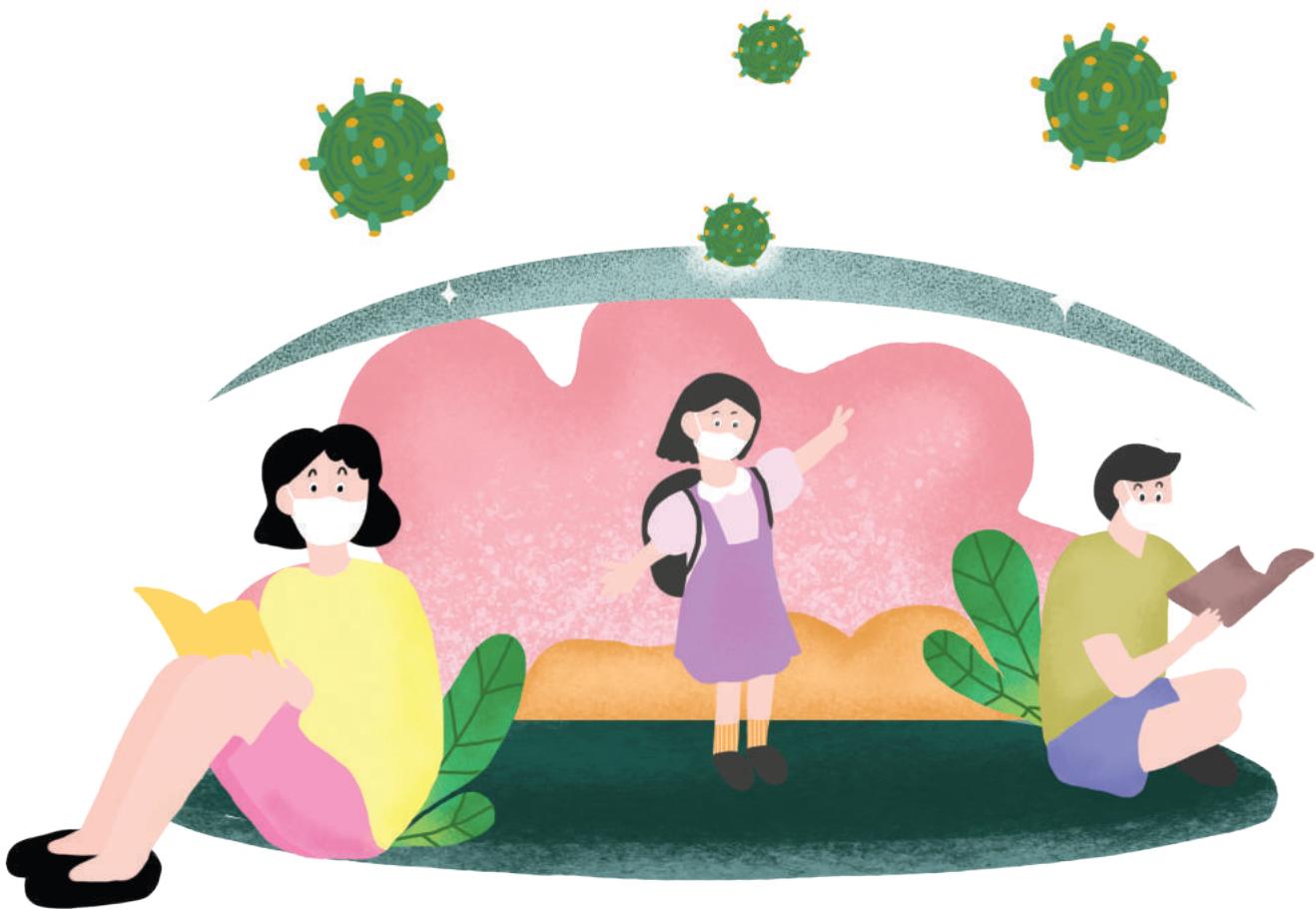

กำหนดขั้นตอนหากนักเรียน หรือเจ้าหน้าที่ไม่สบาย

วางแผนล่วงหน้ากับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ เจ้าหน้าที่สุขภาพในโรงเรียน โดยมีรายชื่อและหมายเลขติดต่อกรณีฉุกเฉินที่เป็นปัจจุบัน สร้างความมั่นใจในขั้นตอนการแยกนักเรียนที่ป่วยและเจ้าหน้าที่ออกจากผู้ที่มีสุขภาพดี และกระบวนการแจ้งผู้ปกครอง การให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพนักเรียนหรือเจ้าหน้าที่อาจต้องส่งต่อโดยตรงไปที่สถานบริการสุขภาพหรือส่งกลับบ้านขึ้นอยู่กับสถานการณ์ โดยมีการแจ้งขั้นตอนกับผู้ปกครองและนักเรียนล่วงหน้า

สนับสนุนการคัดกรองผู้ที่มีความเสี่ยง และผู้ที่ต้องการดูแลพิเศษ

ทำงานร่วมกับระบบบริการสังคมและสาธารณสุข เพื่อให้มั่นใจถึงความต่อเนื่องของบริการ เช่น โปรแกรมคัดกรองสุขภาพ พิจารณาความต้องการเฉพาะของเด็กที่มีความพิการและครอบครัวนักเรียนชายขอบที่อาจมีความรุนแรงมากขึ้นจากการได้รับผลกระทบจากการเจ็บป่วย ตรวจสอบเด็กนักเรียนที่อาจเพิ่มความเสี่ยง เช่น ความรับผิดชอบในการดูแลคนป่วยที่บ้าน หรือหาประโยชน์เมื่อออกจากโรงเรียน

ส่งเสริมการแบ่งปันข้อมูล

ประสานงานและปฏิบัติตามแนวทางจากหน่วยงานด้านสาธารณสุขและการศึกษา แบ่งปันข้อมูลกับครุผู้ดูแลและนักเรียน ให้ข้อมูลล่าสุดเกี่ยวกับสถานการณ์โรค รวมทั้งความพยายามในการป้องกันและควบคุมที่โรงเรียน แจ้งให้ครุผู้ดูแลแต่ละชั้นเรียน

ควรแจ้งเตือนผู้บริหารโรงเรียนและหน่วยงานด้านสาธารณสุขทราบ เมื่อมีนักเรียนหรือคนในบ้านของครุและนักเรียนได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโควิด-19 โดยให้คณะกรรมการผู้ปกครองหรือครุช่วยกันส่งเสริมข้อมูลเพื่อให้ความรู้แก่เด็กและคนในครอบครัวถึงข้อปฏิบัติของคนในครอบครัวกรณีที่มีผู้ป่วยโควิด ซึ่งอาจใช้สื่อต่างๆ ที่เด็กคุ้นเคยและเข้าใจได้ง่าย

ปรับนโยบายโรงเรียนตามความเหมาะสม

พัฒนานโยบายการเข้าร่วมประชุมที่ยืดหยุ่นและการลาป่วย เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนและบุคลากรโรงเรียนอยู่บ้าน เมื่อป่วยหรือดูแลสมาชิกในครอบครัวที่ป่วย ยกเลิกการให้รางวัลและสิ่งจูงใจในการเข้าทำงาน ระบุหน้าที่งานที่สำคัญและวางแผนสำหรับทางเลือกของครุผู้ดูแล วางแผนสำหรับการเปลี่ยนแปลงปฏิทินการศึกษาที่เป็นไปได้ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการหยุดพักและการสอบ

ตรวจสอบการมาโรงเรียน

ใช้ระบบติดตามตรวจสอบการขาดเรียน เพื่อติดตามนักเรียน ครุ และบุคลากรที่ขาดการมาโรงเรียน เปรียบเทียบกับรูปแบบการขาดปกติที่โรงเรียน แจ้งเตือนเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่หากพบว่ามีนักเรียนและบุคลากรของโรงเรียนที่ขาดการมาโรงเรียนจากความเจ็บป่วยจากระบบทางเดินหายใจเพิ่มขึ้นอย่างผิดปกติ

การวางแผนเพื่อการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง

ในกรณีที่มีนักเรียนขาดเรียน หรือลาป่วย หรือปิดโรงเรียนชั่วคราว ควรมีการวางแผนสนับสนุนการเรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้การส่งเสริมการศึกษาที่มีคุณภาพ อาจรวมถึง

- การใช้กลยุทธ์ออนไลน์ หรือ e-learning
- การกำหนดการอ่านและแบบฝึกหัดสำหรับการศึกษาที่บ้าน

• การออกแบบทางวิทยุ พอดแคสต์ หรือโกรทัคัมที่มีเนื้อหาทางวิชาการ

• มอบหมายให้ครุทำภาระติดตามรายวันหรือรายสัปดาห์กับนักเรียน

- ทบทวน/พัฒนากลยุทธ์การศึกษาแบบเร่งรัด

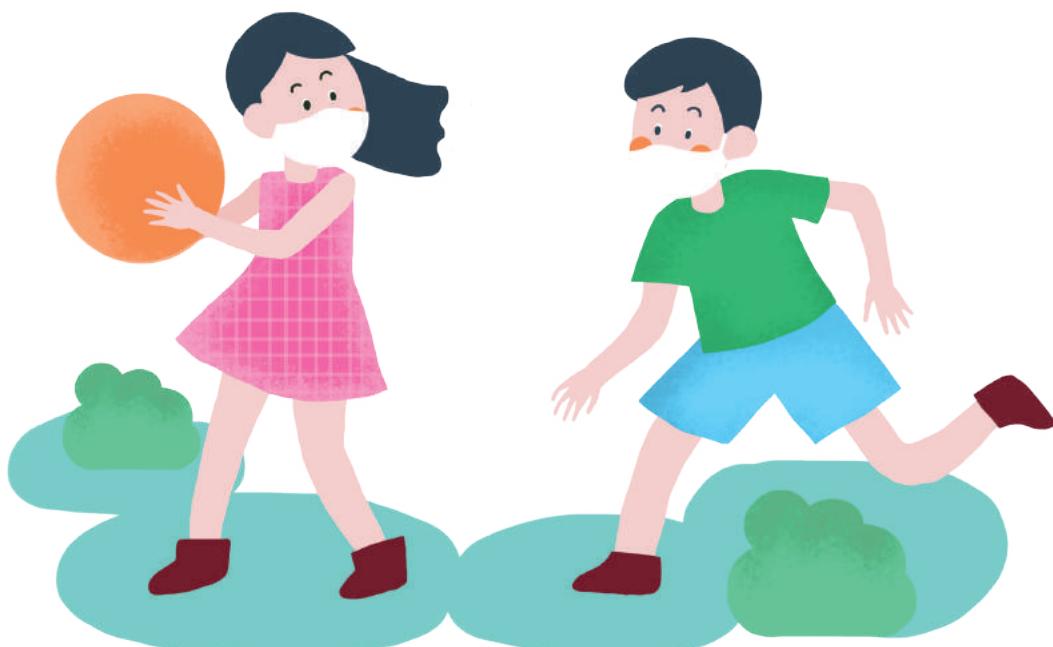
การสนับสนุนด้านสุขภาพจิต และการช่วยให้เด็กรับมือกับความเครียด

กระตุ้นให้เด็กตั้งความมีการอภิปรายความคิดเห็น และความรู้ ทางนักเรียนมีความหรือความกังวล ครูควรให้ข้อมูลอย่างง่ายที่เหมาะสมกับวัย แนะนำนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการ

สนับสนุนเพื่อป้องกันการกีดกันหรือการกลั่นแกล้งครูควรรับรู้ถึงความเป็นอยู่ของนักเรียนและสิ่งที่อาจเกิดขึ้น ทำงานร่วมกับผู้ปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขของโรงเรียน และนักลังค์คอมส่งเคราะห์เพื่อสนับสนุนนักเรียนที่ได้รับความเดือดร้อน หรืออยู่ในภาวะความเครียด

เด็กอาจตอบสนองต่อความเครียดในรูปแบบที่แตกต่างกัน อาการโดยทั่วไปประกอบด้วย นอนไม่หลับ ปัสสาวะดก่อน ปวดท้องหรือปวดหัว วิตกกังวล เก็บตัว ฉุนเฉียว หรือกลัวการถูกทอดทิ้งให้อยู่一人 ลำพัง ครูและผู้ปกครองควรตอบสนองปฏิกิริยาของเด็กด้วยวิธีการที่อ่อนโยน ให้กำลังใจ อธิบายให้เด็กฯ พังถึงสถานการณ์ที่ผิดปกติในช่วงการระบาดของโควิด-19 หรือสถานการณ์โรคระบาดต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นกับเด็กในวงกว้าง รับฟังความกังวล อีกด้วย ใช้เวลาในการปลอบโยนเด็กฯ และให้ความรัก สร้างความมั่นใจให้เข้ารู้สึกปลอดภัยและให้คำชี้แจงที่เด็กฯ ทำได้

ถ้าเป็นไปได้สร้างโอกาสให้เด็กได้เล่นและผ่อนคลายในกิจกรรมประจำวัน โดยเฉพาะก่อนเข้านอนหรือช่วยสร้างสิ่งใหม่ในสภาพแวดล้อมใหม่ ให้ข้อเท็จจริงที่เหมาะสมกับอายุ และครูควรให้ความรู้ข้อนี้แก่ผู้ปกครองด้วย

การให้เด็กไปโรงเรียนเมื่อมีสุขภาพดี

หากนักเรียนไม่แสดงอาการใด ๆ เช่น มีไข้หรือมีอาการไอ ให้ไปโรงเรียนได้ เว้นแต่จะมีการออกคำแนะนำด้านสาธารณสุขหรือคำเตือนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นทางการ ที่ได้รับผลกระทบต่อโรงเรียน

การให้นักเรียนไปโรงเรียนย่อมดีกว่าขาดเรียน โดยฝึกให้นักเรียนมีสุขอนามัยส่วนบุคคล เช่น การล้างมือให้ถูกวิธี บ่อย ๆ การไอหรือจามด้วยการงอข้อศอกหรือใช้กระดาษทิชชู และกำจัดกระดาษทิชชูที่ปนเปื้อนหามูก น้ำลาย ทึ้งในพังขยะ ที่ปิดมิดชิด รวมทั้งไม่ใช้มือสัมผัสใบหน้า ตา ปาก และจมูก หากไม่ได้ล้างมืออย่างถูกต้อง

สู้โควิด-19

แบบไม่ตีตรา และไม่เลือกปฏิบัติ

ยิ่งชุมชนรับเกียจ คนยิ่งปกปิดข้อมูล ชุมชนก็จะยิ่งเสี่ยง

มา+rwmกันเปิดชุมชนปลอดภัย ไม่รังเกียจ ไม่ขับไล่ เพื่อให้คนที่มีความเสี่ยง หรือคนที่ติดเชื้อโควิด-19 ไม่กังวลที่จะให้ข้อมูลและเข้ารับการรักษา

ช่วยกันส่งต่อข้อเท็จจริง
การเสนอแต่ข้อมูลความรุนแรง
จะทำให้ประชาชนหวาดกลัว
จนหลีกเลี่ยงการคัดกรอง

ช่วยกันตั้งคำถาน
เกี่ยวกับความเชื่อพิດฯ
และกائنคติแบบเหมารวม
ที่จะนำไปสู่ความรุนแรงต่อกัน

เลือกใช้คำอย่างระมัดระวัง
ไม่ทำให้ผู้มีความเสี่ยง หรือผู้ติดเชื้อ⁺
รวมถึงครอบครัวอับอาย
และถูกรังเกียจ

สามารถดาวน์โหลดได้ที่นี่

หมวดที่ ๓

การให้สุขศึกษา
ในโรงเรียน

เทคนิคล้างมือให้ห่างไกลไวรัสโควิด-19

ควรล้างมือบ่อยๆ โดยเฉพาะก่อนและหลังรับประทานอาหาร หลังจากเข้าห้องน้ำ หรือเมื่อ มือสกปรก หากสบู่และน้ำไม่พร้อมใช้งาน ให้ใช้เจลทำความสะอาดมือที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ อย่างน้อย 70%

เริ่มล้างด้วยน้ำและสบู่
ใช้ฝ่ามือถูกัน

ใช้ฝ่ามือถูหลังมือ
และนิ้วถูกอกนิ้ว

ใช้ฝ่ามือถูฝ่ามือ
และนิ้วถูกอกนิ้ว

ใช้หลังนิ้วถูฝ่ามือ

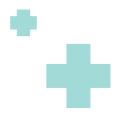
ใช้ฝ่ามือถูนิ้วหัวแม่มือ^{โดยรอบ}

ใช้ปลายนิ้วมือ^{ถูขวางฝ่ามือ}

ใช้ฝ่ามือถูรอบข้อมือ

แนวทางการให้สุขศึกษาในแต่ละระดับชั้น

ระดับอนุบาล

- มุ่งเน้นไปที่พัฒนาระบบทุกภาคที่ดี เช่น เมื่อไอ จาม ควรขอข้อคอกรองรับใบหน้า การใช้กระดาษกิชชูปิดปาก และ การล้างมืออย่างถูกต้องบ่อยๆ

- ร้องเพลงในขณะที่ล้างมือเพื่อฝึกล้างมือในระยะเวลา ที่แนะนำ 20 วินาที เช่น ร้องเพลงซ้าง 2 รอบขณะล้างมือ

- เด็กๆ สามารถ “ฝึก” ล้างมือด้วยเจลทำความสะอาด มือ

- พัฒนาวิธีการติดตามการล้างมือ หรือให้รางวัล สำหรับการล้างมือบ่อยครั้ง

- ใช้หุ่นเชิดหรือตุ๊กตาเพื่อแสดงอาการ (ไอ จาม มีไข้) และควรทำอย่างไรถ้าพบเข้ารู้สึกไม่สบาย (เช่น ปวดหัว ปวดท้อง รู้สึกร้อนหรือเหนื่อยมาก) วิธีการปลอบใจคนที่ป่วยด้วยการเอ้าใจใส่และพัฒนาระบบดูแลอย่างปลอดภัย

- ให้เด็กๆ นั่งห่างจากกัน 1 เมตร โดยฝึกเหยียดแขน ออกหรือ “กระพือปีก” ความมีพื้นที่เพียงพอที่จะไม่แตะต้อง ตัวเพื่อน

ระดับประคับศึกษาตอนต้น

- เปิดรับพัฒนาความกังวลของเด็กและตอบคำถามด้วยเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัย ไม่ป้อนข้อมูลที่มากจนเกินไป กระตุนให้เด็กได้แสดงออกและสื่อสารความรู้สึกของมา อาจ อธิบายว่าเป็นเรื่องปกติที่เด็กๆ จะมีปฏิกิริยาดังกล่าว เพราะเรากำลังอยู่ในสถานการณ์ที่ผิดปกติ

- เน้นว่าเด็กๆ สามารถทำสิ่งต่างๆ มากมายเพื่อรักษาตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย

- แนะนำแนวคิดการรักษาระยะห่างทางกายภาพระหว่างบุคคล เช่น ยืนห่างจากเพื่อน หลีกเลี่ยงผู้ชรา

- ย้ำถึงพฤติกรรมสุขอนามัยที่ดี เช่น การไอหรือจามด้วยการอ้อมข้อศอก และการล้างมือ เว้นการสัมผัสมือและใบหน้า

- ส่งเสริมให้เด็กเข้าใจแนวคิดพื้นฐานของการป้องกันและควบคุมโรค โดยอาจใช้แบบฝึกหัดแสดงให้เห็นการกระจายของเชื้อโรค เช่น การใส่น้ำสีลงในขวดสเปรย์และ

ฉีดพ่นบนกระดาษสีขาว เพื่อสังเกตหยดน้ำสีว่าสามารถเดินทางได้ไกลเพียงใด และนำมาเปรียบเทียบหยดละของน้ำลาย น้ำมูก เมื่อไอ จาม พูดตะโกน เป็นต้น

- สาธิตให้รู้ถึงสาเหตุที่จำเป็นต้องล้างมือด้วยน้ำสบู่ให้สะอาดเป็นเวลา 20 วินาที โดยใส่กากเพชรเล็กน้อยในมือของนักเรียนและให้ล้างด้วยน้ำ สังเกตว่ามีกากเพชรเหลืออยู่จากนั้นให้ล้างด้วยสบู่ประมาณ 20 วินาที และล้างออกจนหมด

- ให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อความเพื่อรับรู้ถึงพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงสูงและเสนอแนะการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เช่น ครูมาโรงเรียน เข้ามาและใช้มือปิดปาก เข้าจับมือกับเพื่อนร่วมงาน เข้าเช็ดมือของเขาด้วยผ้าเช็ดหน้า จากนั้นไปที่ชั้นเรียนเพื่อสอน ครูทำอะไรที่เสี่ยง ให้นักเรียนวิจารณ์และเสนอความเห็นว่า เขายังจะปฏิบัติอย่างไรซึ่งจะเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้อง

ระดับประถมศึกษาตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนต้น

- รับฟังความคิดเห็น ความกังวลของนักเรียนและตอบคำถามของนักเรียน
- เสนอย้ำว่านักเรียนสามารถทำสิ่งต่างๆ มากหมายเพื่อรักษาตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย
  - แนะนำแนวคิดเรื่องการรักษาระยะห่างทางกายระหว่างบุคคล (Physical Distancing)
    - เน้นพฤติกรรมการสร้างสุขอนามัยที่ดี เช่น การไอและจามด้วยการพับข้อศอก และการล้างมือ
    - ย้ำกับนักเรียนเสมอว่า พฤกษาสามารถเป็นแบบอย่างพอดีกรรมสุขภาพที่ดีต่อครอบครัวได้
    - กระตุ้นให้นักเรียนป้องกันและจัดการกับปัญหาเรื่องการตีตราหรือทำให้เกิดความอับอาย
      - พูดคุยก่อนรับบทบาทต่างๆ ที่พรากษาพบเจอและอธิบายถึงสถานการณ์ที่ผิดปกติจากการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ กระตุ้นให้เข้าใจแสดงออกและสื่อสารความรู้สึกออกมา
      - ส่งเสริมการสร้างกลุ่มหรือชุมชนนักเรียนเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านสาธารณสุข เช่น สนับสนุนให้นักเรียน
  - จัดทำโปสเตอร์ ใบประกาศเพื่อสื่อสารความรู้ในโรงเรียนและในชุมชน รวมถึงให้พรากษาเป็นสื่อบุคคลในการสื่อสารสุขภาวะแก่คนในชุมชน
  - บูรณาการเนื้อหาสุขศึกษา สุขกิจบาลอาหาร และโภชนาศึกษา ไว้ในกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลาเรียนแบบ Active Learning หรือร่วมกับวิชาอื่นๆ
    - วิทยาศาสตร์สามารถครอบคลุมเนื้อหาของเชื้อไวรัสต่างๆ การแพร่กระจายของโรคและการป้องกัน การสุขกิจบาลและสิ่งแวดล้อม สารอาหารที่มีประโยชน์เสริมภูมิคุ้มกันโรค
    - สังคมศึกษาสามารถเน้นประวัติศาสตร์ของการระบาดครั้งใหญ่และวิถีการของนโยบายสาธารณะสุขและความปลอดภัย
    - การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในสาระการดำเนินชีวิตและครอบครัว
    - บทเรียนเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) ช่วยให้นักเรียนเป็นนักคิดและมีวิจารณญาณ มีทักษะในการสื่อสาร และพลเมืองที่มีคุณค่าต่อสังคม (Active Citizen)

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

- รับฟังความคิดเห็น ความกังวลของนักเรียนและตอบคำถามของนักเรียน
  - เน้นย้ำว่านักเรียนสามารถทำสิ่งต่างๆ มากมายเพื่อรักษาตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย
    - แนะนำแนวคิดเรื่องการรักษาระยะห่างทางกายระหว่างบุคคล (Physical distancing)
      - เน้นพฤติกรรมการสร้างสุขอนามัยที่ดี เช่น การไอและจามด้วยการพับข้อศอก และการล้างมือ
      - สนับสนุนให้นักเรียนป้องกันและจัดการกับปัญหารื่องการตีตราหรือทำให้เกิดความอับอาย โดยพูดคุยกับบุคคลภายนอก เช่น ครู อาจารย์ บุคลากรทางการแพทย์ หรือบุคคลในครอบครัว

- บูรณาการเนื้อหาสุขศึกษาร่วมกับวิชาอื่นๆ
  - วิทยาศาสตร์สามารถครอบคลุมเนื้อหาของเชื้อไวรัสต่างๆ การแพร่กระจายของโรคและการป้องกัน การสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อม สารอาหารที่มีประโยชน์เสริมภูมิคุ้มกันโรค

- สังคมศึกษาสามารถเน้นประวัติศาสตร์และผลกระทบจากการระบาดครั้งใหญ่ของโลก ศึกษาเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ช่วยเรื่องความสมานฉันท์ของคนในสังคม ท่ามกลางวิกฤติ

- ส่งเสริมให้นักเรียนจัดกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมสังคมผ่านสื่อสังคมออนไลน์และสื่ออื่นๆ รวมถึงให้รักษาระดับความตื่นตัว เช่น การรู้เท่าทันสื่อ และการเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าต่อสังคม

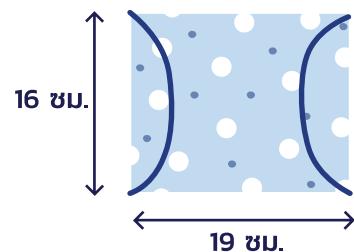
การสอนทำหน้ากากผ้า

อุปกรณ์

1. ผ้าสำหรับทำหน้ากากอนามัย แนะนำเป็นผ้าฝ้ายมัสลิน เพราะผ้าฝ้ายมัสลิน 2 ชั้น สามารถกันอนุภาคน้ำดเล็ก ป้องกันการซึมผ่านของละอองน้ำ และซักใช้งานได้หลายครั้ง แต่หากหาไม่ได้จริงๆ ก็สามารถใช้ผ้าฝ้าย 100% ทดแทนได้
2. ยางยืดสำหรับทำสายคล้องหู
3. อุปกรณ์ตัดเย็บ เช่น กรรไกร ด้าม เข็มเย็บผ้า เข็มหมุด

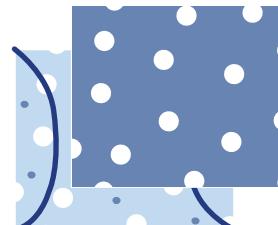
วิธีทำ

1. ตัดผ้ามัสลิน ขนาดกว้าง 16 ซม. ยาว 19 ซม. จำนวน 2 ชิ้น และตัดยางยืดสำหรับทำสายคล้องหู ยาว 18 - 20 ซม. (ให้เหมาะสมกับความกว้างของใบหน้าแต่ละคน) จำนวน 2 เส้น
2. นำยางยืดมาเย็บติดกับมุมผ้าด้านนอกของผ้าชิ้นแรก (ตามภาพ 1)

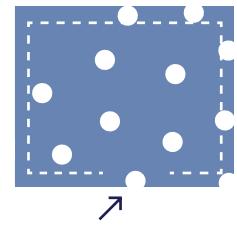
ภาพ 1

3. นำผ้ากัน 2 ชิ้นมาวางช้อนกัน หันผ้าด้านนอกหรือด้านถูกเข้าหากัน จะสังเกตได้ว่ายางยืดจะอยู่ด้านในระหว่างผ้า 2 ชิ้น (ตามภาพ 2)

ภาพ 2

4. เย็บมือหรือเดินจักรโดยรอบห่างจากrimผ้าประมาณครึ่งซม. โดยเว้นช่องว่างประมาณ 10 ซม. สำหรับไว้กลับผ้า (ตามภาพ 3) และเมื่อกลับตะเข็บผ้าแล้วให้สอยปิดrimผ้าที่เว้นไว้ให้เรียบร้อย

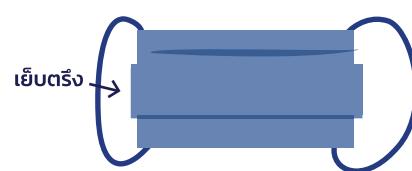
ภาพ 3

5. จับทวิตตรงกลางผ้า โดยพับครึ่งตามแนวยาว วัดจากกึ่งกลางลงมา 3 ซม. ใช้เข็มหมุดกลัด 2 ด้าน (ตามภาพ 4)

ภาพ 4

6. จับทวิตกลางผ้าให้กางออก แล้วเย็บตรึงด้านข้างทั้ง 2 ด้านให้เรียบร้อย (ตามภาพ 5) จะได้หน้ากากอนามัยชนิดผ้าที่พร้อมใช้งาน

ภาพ 5

ถ้าไม่มีจักรเย็บผ้าสามารถเย็บมือได้ด้วยการเย็บดันถอยหลังเพื่อความทนทานในการใช้งาน

หน้ากากอนามัยแบบผ้าเมื่อใช้แล้ว ให้เปลี่ยนทุกวัน โดยซักทำความสะอาด ตากแดดให้แห้ง ก่อนนำกลับมาใช้ใหม่ แนะนำให้ทำไว้ใช้คนละ 3 ชิ้น เพื่อสลับกันใช้

✚ การจัดการสอนสุขศึกษาด้านสุขภาพจิตในสถานการณ์โควิด-19

เรียบเรียงโดย พญ.ศุภรา เอื้ออภิสิทธิ์วงศ์
จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนาครินทร์

จากผลการสำรวจ COVID online survey ของยูนิเซฟประเทศไทย ระหว่าง 28 มี.ค. - 6 เม.ย.63 โดยการสำรวจความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนที่มีต่อสถานการณ์โควิด-19 จำนวน 6,700 คน ใน 77 จังหวัด พบร่วม

- เด็กและเยาวชน 7 ใน 10 คน มองว่า วิกฤติโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจ ทำให้เกิดความเครียด วิตกกังวล และเบื่อหน่าย

- ปัญหาที่เด็กเยาวชนกังวลสูงสุด อันดับ 1 สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (ร้อยละ 80) รองลงมาคือ เรื่องการเรียน การสอบ (ร้อยละ 54) และสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว

- ในด้านความต้องการของเด็กเยาวชนเพื่อเสริมความรู้และทักษะระหว่างที่โรงเรียนปิดและต้องอยู่แต่ในบ้าน พบร่วมกันที่เด็กและเยาวชนอยากเรียนเพิ่มเติมมากที่สุดคือ ภาษาอังกฤษ รองลงมาคือ ความรู้เสริมในวิชาที่กำลังเรียนอยู่ในปัจจุบัน

- เด็ก 1 ใน 4 คน ระบุว่าอยากเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการกับความเครียดและโรคซึมเศร้า

ข้อแนะนำสำหรับโรงเรียน

สร้างความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดำเนินการในโรงเรียนแต่ละแห่งเพิ่มขึ้น โดย 5 ขั้นตอน หลัก มีดังนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการได้โดย

- 1) ครูให้เวลาในการสร้างความสัมพันธ์ ทำความรู้จักนักเรียน กับระดับบุคคลและครอบครัว สร้างความไว้วางใจ กับนักเรียน เพื่อพิจารณาความพร้อมของนักเรียนต่อการเรียนรู้
- 2) ครูควรเปิดโอกาสให้ตัวท่านเองและนักเรียนในห้องเรียน หรือชั้นเรียนได้เรียนรู้ทักษะทางสังคมกับเพื่อนใหม่ ครูใหม่ ชั้นเรียนใหม่ โดยเว้นระยะห่างทางกายภาพเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อ
- 3) ครูสังเกตสภาวะอารมณ์ การปรับตัวของเด็ก ก้าวที่เกิดจากสถานการณ์ครอบครัว และการเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยติดตามความร่วมมือ ความรับผิดชอบของเด็ก ผ่านการสังเกต การพูดคุย การตรวจส่องผลงาน เพื่อให้ได้ข้อมูล เชิงประจักษ์

2. การคัดกรองนักเรียน

- 1) เมื่อครูสังเกตความผิดปกติทางอารมณ์ พฤติกรรมหรือสังคมของนักเรียนโดยใช้เครื่องมือง่ายๆ ในการคัดกรอง ปัญหา โดยเฉพาะปัญหาทางอารมณ์ที่จำเป็นต้องสอบถามจากนักเรียนหรือให้นักเรียนประเมินตัวเอง

แบบประเมินระดับความเครียด

ขอให้เลือกระดับความเครียดของคุณในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา

1. ไม่เครียด

2. เล็กน้อย

3. ปานกลาง

4. มาก

5. มากที่สุด

ระดับความเครียด ≥ 4 คะแนน = เสี่ยง

- 2) นอกจากปัญหาด้านอารมณ์ พฤติกรรม หรือสังคมแล้ว ครูควรประเมินความสามารถด้านการสื่อสารตามระดับ พัฒนาการ หรือระดับความสามารถของนักเรียนแต่ละคน เพื่อพิจารณาช่วยเหลือในด้านความบกพร่องด้านการสื่อสาร หรือ การเข้าใจภาษาของนักเรียน

3. การป้องกันและแก้ไขปัญหา ประกอบด้วย 2 เทคนิค หลัก คือ การให้คำปรึกษา และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา

1) เมื่อครูสังเกตเห็นความผิดปกติของนักเรียน ประกอบการคัดกรองเพื่อค้นหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือ มีปัญหาเพิ่มเติมแล้ว ให้ครูใช้ทักษะการให้คำปรึกษาเพื่อ ช่วยเหลือด้านจิตใจแก่นักเรียน โดยให้เวลาอยู่นักเรียน คนนั้นอย่างสงบ รับฟังปัญหา และสนับสนุนให้นักเรียน มองหาแหล่งช่วยเหลือด้านจิตใจที่เข้าถึงง่าย

2) จัดกิจกรรมกับกลุ่มนักเรียน เพื่อช่วยให้เกิดการ ยอมรับอารมณ์ที่เกิดขึ้นในภาวะวิกฤติ มีบทสนทนากับปีเดียว กว้างสำหรับปัญหาความไม่สบายใจของทุกคนในห้องเรียน เพิ่มวิธีการสร้างสรรค์ในการช่วยเหลือร่วมมือกัน และให้ กำลังใจสำหรับผู้ทำดี มีความเอื้อเฟื้อและเมตตาต่อผู้อื่น

3) ครูให้ข้อกำหนดกับนักเรียนว่า ขณะที่ต้องเรียนรู้ ผ่านออนไลน์เพิ่มขึ้นอาจขยายเวลาการอยู่หน้าจอเพิ่มขึ้น แต่ เมื่อสถานการณ์กลับสู่ภาวะปกติ ระยะเวลาหน้าจอจะลดลง เท่าปกติ

4) ครูและพ่อแม่ให้ความสำคัญกับ “กระบวนการ” ของการเรียนรู้หรือการแก้ปัญหามากกว่าผลลัพธ์เพียง อย่างเดียว เพื่อสร้างความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และ ให้ความสำคัญกับความพยายามต่อความยากลำบากมากขึ้น

4. ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน ด้วย 4 เทคนิคหลัก คือ กิจกรรมโอมรูม การเยี่ยมบ้าน การหารือผู้ปกครองชั้นเรียน และการจัดกิจกรรมทักษะชีวิต

1) การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน ควร บูรณาการองค์ความรู้ด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตเข้า ด้วยกัน โดยครูสื่อสารเรื่องความเครียดว่าเป็นปฏิกิริยา ปกติที่เกิดขึ้นได้ในภาวะวิกฤติ ที่มีการแพร่ระบาดของไวรัส โควิด-19 ในเวลานี้ และนำกระบวนการจัดการความเครียด การฝึกสติให้กับลมหายใจและ亥มาสหมกับนักเรียนแต่ละวัย ร่วมกับการฝึกทักษะชีวิตที่เสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจ (resilience) ให้กับนักเรียน ได้แก่ ทักษะด้านอารมณ์ สังคม และความคิด

2) ประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและครอบครัวอย่างใกล้ชิด เพื่อส่งต่อข้อมูลสำคัญให้กับผู้ปกครอง ในการดูแลต่อเนื่อง

5. การส่งต่อ ในกรณีที่ครูพบปัญหาของนักเรียนที่ยาก ต่อการช่วยเหลือ ควรส่งต่อให้เชี่ยวชาญได้แก้ไขเยียวยา อย่างเหมาะสม

1) การส่งต่อภัยในไปยังครูแนะแนว ครูพยาบาล หรือนักจิตวิทยาโรงเรียน

2) การส่งต่อภัยนอกไปพบผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงาน สาธารณสุข

3) ให้ข้อมูลแหล่งช่วยเหลือด้านจิตใจที่เข้าถึงง่าย ได้แก่ สายด่วนกรมสุขภาพจิต 1323, facebook สายด่วน สุขภาพจิต 1323, www.Lovecarestation.com และ แหล่งอื่นๆ

คำแนะนำสำหรับครอบครัว

1. ในกรณีที่ต้องเรียนจากที่บ้าน ผู้ปกครองหาพื้นที่ในบ้านที่เหมาะสม สงบ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง อาจจะเป็นมุมใดมุมหนึ่งหรือห้องใดห้องหนึ่งของบ้าน ในกรณีของเด็กและวัยรุ่นที่ไม่มีスマาร์ท หรือว่าอุปกรณ์ได้ง่าย อาจจะต้องมีการกำกับดูแลจากผู้ใหญ่เป็นระยะๆ
2. การกำกับดูแลโดยผู้ใหญ่ ขึ้นอยู่กับอายุ ความสามารถของเด็ก โดยท่าทีของพ่อแม่ หรือครู จะเป็นต้อง มีความยืดหยุ่น และจัดลำดับความสำคัญให้ชัดเจนว่าสิ่งไหนคาดหวังให้เด็กทำงานเสร็จเมื่อใด โดยไม่คาดหวัง ความสมบูรณ์ดังเช่นในสภาพปกติ
  - 1) เด็กอนุบาลถึงประถมศึกษาตอนต้น ผู้ดูแลจำเป็นต้องนั่งกำกับเด็กตั้งแต่เช้า เพื่อตรวจสอบตารางเรียน สิ่งที่ต้องเตรียมให้พร้อมสำหรับการเรียน
  - 2) เด็กประถมศึกษาตอนปลาย เพิ่มความสามารถในการจดบันทึกการเรียนรู้ด้วยตัวเอง
  - 3) เด็กมัธยมศึกษา และทำการตั้งเป้าหมายและทำให้บรรลุเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว
3. สังเกตอาการมณฑ์ พฤติกรรม และสังคมของบุตรหลานร่วมกับครู เพื่อบูรณาภิการและช่วยเหลืออย่างทันท่วงที

สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่
www.jitdee.com/home
www.schools.au.reachout.com

✚ แนวทางให้สุขศึกษาสำหรับแม่ครัว และผู้สัมผัสอาหาร

จัดให้มีการดูแลผู้สัมผัสอาหาร สถานที่ปรุงประกอบอาหาร สถานที่รับประทานอาหาร ดังนี้

- หากแม่ครัวผู้สัมผัสอาหารมีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบ ให้หยุดงาน และพบแพทย์กันกี
- ในขณะปฏิบัติงานผู้สัมผัสอาหารต้องสวมหมวกคลุมผม ผ้ากันเปื้อน หน้ากากผ้า และถุงมือ และมีการปฏิบัติตามหลักสุขgiene ตามกฎหมายสาธารณสุข
  - ล้างมืออย่างสม่ำเสมอด้วยสบู่และน้ำก่อนหยิบหรือจับอาหาร และหลังการใช้ส้วม ไม่โอลีหรือจากการดูดอาหาร
  - ปกปิดอาหาร ใช้ถุงมือและกีดขวางในการหยิบจับอาหาร ห้ามใช้มือหยิบจับอาหารที่พร้อมรับประทานโดยตรง และจัดให้มีช้อนกลางส่วนบุคคลของคนแต่ละคนแยกเป็นสัดส่วน เมื่อเสร็จอาหารที่ต้องรับประทานร่วมกัน โดยผู้รับประทานต้องไม่นำช้อนกลางส่วนบุคคลสัมผัสกับปาก
  - ทำความสะอาดจุดเสียง เช่น ห้องครัว อุปกรณ์ปรุงประกอบอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ ด้วยน้ำยาทำความสะอาด สะอาดทั่วไป รวมถึงล้างภาชนะอุปกรณ์หรือลิ้งของเครื่องใช้ให้สะอาดเป็นประจำทุกวัน
  - จัดเตรียมอาหารที่ปรุงสุกใหม่ ให้เด็กรับประทาน ภายในเวลา 2 ชั่วโมง หากเกินเวลาดังกล่าว ให้นำอาหารไปอุ่นจนเดือดและนำมารีฟใหม่
  - ยึดถือปฏิบัติโดยเครื่องครัวตามข้อแนะนำของคณะกรรมการอาหารโลก ตามหลัก 5 ประการสู่อาหารปลอดภัย (Five Keys to Safer Food)

✚ หลัก 5 ประการ สุ่วอาหารปลอดภัย

1. รักษาความสะอาด

- ล้างมือทุกครั้งก่อนรับประทานอาหาร และในระหว่างการเตรียมอาหาร
- ล้างมือทุกครั้งหลังเข้าห้องน้ำ
- ทำความสะอาดและเชือดผ้าพื้นผิวและอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาหาร
- ดูแลสถานที่ประกอบอาหารและอาหารให้ปลอดจากแมลงและสัตว์ต่างๆ

เหตุผล เชื้อจุลินทรีย์และเชื้อไวรัสจากสารคัดหลั่งอาจจะอยู่ตามผ้าเช็ดหน้าและเครื่องใช้ในครัวโดยเฉพาะอย่างยิ่ง โต๊ะ เยียง ชั่งมีโอกาสที่เชื้อจะติดมากับมือของผู้ประกอบอาหาร

2. แยกอาหารที่ปรุงสุกแล้วออกจากอาหารสด

- แยกเนื้อสุดออกจากอาหารประเภทอื่น
- แยกอุปกรณ์และภาชนะประกอบอาหาร เช่น มีดและเย็บในการเตรียมอาหารสด
- เก็บอาหารในภาชนะที่มีการปิดผนึก ไม่ให้อาหารที่ปรุงสุกแล้วกับอาหารสดอยู่ร่วมกัน

เหตุผล อาหารดิบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อสัตว์และอาหารทะเล รวมไปถึงของเหลวจากเนื้อสัตว์อาจมีเชื้อจุลินทรีย์ปนเปื้อนอยู่ ซึ่งอาจแพร่กระจายไปสู่อาหารอื่นๆ ในขณะปรุงอาหารหรือเก็บอาหาร

3. ปรุงอาหารให้สุกทั่วถึง

- ปรุงอาหารให้สุกทั่วถึง โดยเฉพาะอาหารประเภทเนื้อ เนื้อไก่ ไข่ และอาหารทะเล
- การปรุงอาหารประเภทน้ำแกงและสตู จะต้องต้มให้เดือดและใช้อุณหภูมิไม่ต่ำกว่า 70 องศาเซลเซียส เนื้อและเนื้อไก่จะต้องแน่ใจว่าของเหลวจากเนื้อสัตว์ใส ไม่เป็นสีชมพู
- เวลาอุ่นอาหารที่ปรุงแล้ว จะต้องอุ่นและคนให้อาหารได้รับความร้อนทั่วถึง

เหตุผล การปรุงอาหารที่ถูกวิธีและถูกสุขลักษณะจะทำลายเชื้อจุลินทรีย์ที่เป็นอันตรายได้เกือบทุกชนิด จากการศึกษาพบว่าอาหารที่ปรุง ณ อุณหภูมิ 70 องศาเซลเซียส เป็นอาหารที่ปลอดภัยจากเชื้อไวรัสและแบคทีเรีย อาหารบางชนิดจะต้องใส่ใจเป็นพิเศษ อาหารจำพวกนี้ได้แก่ เนื้อบด ข้อต่อสัตว์ และสัตว์ปีกทั้งตัว เช่น ไก่ เป็ด เป็นต้น

4. เก็บอาหารในอุณหภูมิก็เหมาะสม

- ไม่เก็บอาหารที่ปรุงสุกแล้วไว้ ณ อุณหภูมิห้องเกินกว่า 2 ชั่วโมง
- เก็บอาหารที่ปรุงแล้วและอาหารที่เน่าเสียง่ายไว้ในตู้เย็น (อุณหภูมิต่ำกว่า 5 องศาเซลเซียส)
- อาหารที่ปรุงแล้วจะต้องนำไปอุ่น (ที่อุณหภูมิ 60 องศาเซลเซียลขึ้นไป) ก่อนนำมารับประทาน
- ไม่เก็บอาหารไว้นานจนเกินไป ถึงแม้ว่าจะเก็บในตู้เย็น
- อย่าละเลยอาหาร เช่น เครื่องดื่มที่อุณหภูมิห้อง

เหตุผล เชื้อจุลินทรีย์สามารถเพิ่มจำนวนได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว ณ อุณหภูมิห้อง และจะหยุดเจริญหรือเพิ่มจำนวนช้าลง ณ อุณหภูมิต่ำกว่า 5 องศาเซลเซียส และ ณ อุณหภูมิสูงกว่า 60 องศาเซลเซียส อย่างไรก็ตาม เชื้อจุลินทรีย์ที่เป็นอันตรายบางชนิดจะยังคงเจริญและเพิ่มจำนวนได้ที่อุณหภูมิต่ำกว่า 5 องศาเซลเซียส

5. ใช้น้ำและวัตถุดิบที่ปลอดภัยในการปรุงอาหาร

- ใช้น้ำสะอาดในการปรุงอาหาร/ทำให้น้ำสะอาดก่อนนำปรุงอาหาร
- เลือกใช้เฉพาะวัตถุดิบที่สด
- เลือกใช้วัตถุดิบที่ผ่านขั้นตอนฆ่าเชื้อโรคมาแล้ว เช่น นมพาสเจอร์ไซซ์
- ล้างผักและผลไม้ให้สะอาด โดยเฉพาะผักและผลไม้ที่ต้องรับประทานสดๆ
- ไม่นำวัตถุดิบที่หมดอายุแล้วมาใช้ในการปรุงอาหาร

เหตุผล วัตถุดิบในการปรุงอาหารรวมไปถึงน้ำและน้ำแข็งอาจจะมีเชื้อจุลินทรีย์ที่เป็นอันตรายบางชนิดและสารเคมีปนเปื้อนอยู่ สารพิษอาจเกิดในอาหารที่กำลังเน่าเสีย การเลือกวัตถุดิบในการปรุงอาหารอย่างถูกวิธีและการปฏิบัติตามหลักสุขอนามัยเบื้องต้นจะลดความเสี่ยงจากการบริโภคสารปนเปื้อนในอาหาร

หมวดที่ 4

อนามัย
สิ่งแวดล้อม

จัดให้มีการดูแลความสะอาดห้องส้วมและอ่างล้างมือ

(1) ทำความสะอาดบริเวณที่มีการสัมผัสปoyer เช่น น้อยวันละ 2 ครั้ง ได้แก่ พื้นห้องส้วม โถส้วม กีดชักโครกหรือโถปัสสาวะ สายฉีดชำระ กลอนหรือลูกบิดประตู ฝารองนั่ง ฝาปิดชักโครก ก้อนน้ำ อ่างล้างมือ ด้วยน้ำยาทำความสะอาดทั่วไป หรือน้ำผึ้งสมผองซักฟอก

(2) ชักผ้าสำหรับเช็ดทำความสะอาดและไม้ถูพื้นด้วยน้ำผึ้งสมผองซักฟอกหรือน้ำยาฆ่าเชื้อ แล้วขักด้วยน้ำสะอาดอีกรอบ และนำไปผึ่งตากแดดให้แห้ง

(3) ผู้ปฏิบัติงานที่ดูแลความสะอาดและผู้ปฏิบัติงานเก็บขยะ ให้สวมถุงมือยาง หน้ากากผ้า เสื้อ กันฝนหรือผ้า羽衣กันเปื้อน รองเท้ายางหุ้มสูงถึงหน้าแข้ง และใช้อุปกรณ์ปากคีบด้ามยาวเก็บขยะ ใส่ถุงขยะ ปิดปากถุงให้มิดชิด นำไปรวบรวมไว้ที่พักขยะ และล้างมือให้สะอาดทุกครั้งภายหลังปฏิบัติงาน และเมื่อปฏิบัติงานเสร็จในแต่ละวัน หากเป็นไปได้ควรอาบน้ำและเปลี่ยนเสื้อผ้าทันที

การดูแลอาคารสถานที่ สนามเด็กเล่น

ทำความสะอาดห้องและบริเวณที่มีการใช้บริการร่วมกันทุกวัน ได้แก่ ห้องเรียน โรงอาหาร ห้องประชุม โรงยิม สนามเด็กเล่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องดนตรี ห้องเก็บอุปกรณ์กีฬา สารว่าไนน้ำ ลิฟต์ ราบันได ลูกบิดประตู โต๊ะ เก้าอี้ พนักพิง อุปกรณ์ดนตรี กีฬา คอมพิวเตอร์ ด้วยน้ำผึ้งสมผังซักฟอกหรือน้ำยา ทำความสะอาดทั่วไป ทั้งนี้ ให้ใช้ตามคำแนะนำของผลิตภัณฑ์นั้น

ความสะอาดของรถรับ-ส่งนักเรียน

กรณีที่มีรถรับ-ส่งนักเรียน ก่อนและหลังให้บริการแต่ละรอบให้เปิดหน้าต่างและประตู เพื่อถ่ายเท ระบายอากาศภายในรถ และทำความสะอาดในจุดที่มีการสัมผัสบ่อย ได้แก่ รัวจับ ที่เปิดประตู เปะนั่ง ที่วางแขน ด้วยน้ำผึ้งสมผังซักฟอกหรือน้ำยาทำความสะอาดที่มีส่วนผสมของโซเดียมไฮโปคลอไรต์ (น้ำยาฟอกขาว 2 ฝา ต่อน้ำ 1 ลิตร) และปฏิบัติตามคำแนะนำบนฉลาก

- ● ● ไทยจะสูญโภคได้
- ● ● คนไทยต้องรับผิดชอบตัวเอง
- ● ● และรับผิดชอบคนอื่นไปด้วยกัน